

HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN KOKEMUKSIA VAPAAEHTOISTOIMINNASTA

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa

Taru Kauppinen

Opinnäytetyö, syksy 2012

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Etelä, Helsinki

Hoitotyön koulutusohjelma

Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

Sairaanhoitaja (AMK)

TIIVISTELMÄ

Kauppinen, Taru. Hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa.

Diak Etelä, Helsinki, syksy 2012, 76 s., 6 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, hoitotyön koulutusohjelma, sairaanhoitaja (AMK).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vapaaehtoistoimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa henkilökuntaan kuuluvien hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Tavoitteena oli sähköisellä kyselylomakkeella selvittää, millaisia kokemuksia hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoiminnasta työpaikallaan Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa.

Opinnäytetyö on kuvaileva kyselytutkimus. Aihe oli ajankohtainen, sillä vapaaehtoistoimintaa on Helsingin Diakonissalaitoksella pyritty kehittämään, mutta tietoa vapaaehtoistoiminnasta saaduista kokemuksista ei vielä ole ollut saatavilla. Olin kiinnostunut hoitotyöntekijöiden kokemuksista vapaaehtoistoiminnan organisoinnista, vapaaehtoistoimintaan liittyvästä perehdytyksestä ja koulutuksesta, kokemuksista vapaaehtoistoiminnasta työpaikan arjessa sekä hoitotyöntekijöiden tyytyväisyydestä vapaaehtoistoimintaan työpaikallaan.

Opinnäytetyön tutkimuksen sähköisen kyselylomakkeen saatekirjeineen sai työsähköpostiinsa 74 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijää syyskuussa 2012. Heistä kyselyyn vastasi 22 hoitotyöntekijää, vastausprosentin ollessa ilman uusintakyselyä 29,7 %. Kyselyn tulosten analysoinnissa käytettiin samaa Webropol-ohjelmistoa, jolla kysely myös luotiin.

Tulosten mukaan hoitotyöntekijät kokivat vapaaehtoistoiminnan positiivisena ja hyödyllisenä asiana, jota pitäisi hoivakodeissa olla enemmän, ja jota pitäisi työpaikalla ja Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi. Vain noin puolet vastaajista koki saaneensa tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta ja toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. Hoitotyöntekijöiden mielestä vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin. Tieto vapaaehtoisten tulosta työpaikalle on tavoittanut sairaanhoitajat hyvissä ajoin, mutta perus- ja lähihoitajista puolet ei kokenut saaneensa tietoa vapaaehtoisista ajoissa. Sairaanhoitajat kokivat, että hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla, kun perus- ja lähihoitajista vain noin kolmannes oli samaa mieltä.

Tutkimuksesta saatua tietoa on mahdollista hyödyntää Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoimintaa, vapaaehtoistoimintaan liittyvää perehdytystä, tiedonkulkua, hoitotyöntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia, vapaaehtoistoiminnan suunnittelua ja käytännön toteutusta kehitettäessä.

Asiasanat: vapaaehtoistyö, vapaaehtoiset, hoiva-ala, hoivayritykset, henkilöstö, kyselytutkimus

ABSTRACT

Kauppinen, Taru. The nursing personnel's experiences on voluntary work at the Helsinki Deaconess Institute's Hoiva nursing homes. 76 p., 6 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2012. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Program in Nursing. Degree: Nurse.

The goal of this thesis was to study voluntary work at the Helsinki Deaconess Institute's Hoiva nursing homes. The focus is on the nursing personnel's experiences on voluntary work. The aim was to find out what kind of experiences the nursing personnel have on voluntary work at their workplaces in Kyläkallio, Kotikallio, Leenankoti, Hoiva Viikki and Elim-koti nursing homes.

This study is a descriptive quantitative survey. The subject of the study is current since the Helsinki Deaconess Institute has pursued to develop voluntary work in the Institute, but any data on the experiences had not yet been collected. This thesis is a research on the nursing personnel's experiences and satisfaction on organizing voluntary work, education, introduction and the development of voluntary work.

The electronic questionnaire was sent to the email addresses of 74 staff members at the Helsinki Deaconess Institute's Hoiva nursing homes in September 2012. In total, 22 people answered. The response rate was 29.7 %. The obtained results were analyzed by using the same Webropol software that was used in creating the questionnaire.

According to the results, the nursing personnel considered voluntary work positive and useful. Consequently, they wish there were more voluntary work at their workplaces. However, they regarded that the voluntary work ought to be developed better at their workplaces and at the Helsinki Deaconess Institute. Only a half of the respondents considered they have received adequate introduction on voluntary work and working with the volunteers. They emphasized that the volunteers ought to be offered an introduction on the work planned for them before the actual voluntary work takes place in the nursing homes. The information on the volunteers coming to the workplace had reached the registered nurses well beforehand, but a half of the practical nurses reported that they had not received the information on time. The registered nurses stated that the nursing personnel had been provided an opportunity to influence the planning and implementation of the voluntary work at their workplaces, but only one third of the practical nurses agreed.

The results of this study can be used in the introduction, communication, planning and implementation of voluntary work at the Helsinki Deaconess Institute in the future.

Keywords: voluntary work, volunteers, nursing home, nursing personnel, survey

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 VAPAAEHTOISTOIMINTA.....	9
2.1 Vapaaehtoistoiminnan ominaispiirteitä ennen ja nyt.....	10
2.2 Vapaaehtoistoiminnan ominaispiirteitä sosiaali- ja terveysalalla	13
3 HELSINGIN DIAKONISSALAITOS	16
3.1 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodit	17
3.2 Vapaaehtoistoiminta Helsingin Diakonissalaitoksella	18
4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE	20
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	21
5.1 Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusote	21
5.2 Aineiston keruu- ja analyysimenetelmä	22
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET	24
6.1 Taustatiedot tutkimukseen osallistuneista	24
6.2 Vapaaehtoistoiminnan organisointi, perehdytys, koulutus	29
6.3 Vapaaehtoistoiminta työpaikan arjessa	34
6.4 Tyytyväisyys vapaaehtoistoimintaan ja kommentteja vapaaehtoistoinnasta.....	40
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	44
7.1 Vapaaehtoistoiminnan organisointi, perehdytys ja koulutus	44
7.2 Vapaaehtoistoiminta työpaikan arjessa	45
7.3 Tyytyväisyys vapaaehtoistoimintaan ja kommentteja vapaaehtoistoinnasta.....	46
7.5 Pohdinta	50
LÄHTEET	53
LIITE 1: Lausuntopyyntö Helsingin Diakonissalaitoksen Eettiselle toimikunnalle	55

LIITE 2: Opinnäytetyöntekijän suostumus opinnäytetyön tietojen luovuttamiseen	58
LIITE 3: Sähköisen kyselylomakkeen mukana lähetetty saatekirje	59
LIITE 4: Sähköisen kyselylomakkeen layout.....	60
LIITE 5: Sähköisen kyselylomakkeen kysymykset	61
LIITE 6: TAULUKKO 5. Vastausten vertailua: perus- ja lähihoitajat, sairaanhoitajat.....	68

1 JOHDANTO

Vapaaehtoistoiminta on osa aktiivista, osallistuvaa kansalaisuutta – yksi demokratian ulottuvuuksista. Vuonna 2011 vietettiin Euroopan unionissa vapaaehtoistoiminnan vuotta, kun Euroopan neuvosto oli nimennyt vuoden 2011 Aktiivista kansalaisuutta edistävän vapaaehtoistyön Euroopan teemavuodeksi. Euroopan parlamentissakin on siis nähty, miten tärkeää on tukea vapaaehtoistoimintaa ja sen koordinoimista, hallintoa, suunnitelmallisuutta ja rakenteita. (Pessi, Oravasaari, Lehtinen, Seppänen & Pöyhönen 2011, 584.) Tutkimustulokset osoittavat selkeästi vapaaehtoistoiminnan suuren merkityksen yhteiskunnassa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Vapaaehtoistoiminnan roolin arvioidaan yhä korostuvan tulevaisuudessa. (Laasanen 2011, 9.)

Opinnäytetyöni on kuvaileva kyselytutkimus, jonka tarkoituksena on tutkia vapaaehtoistoimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa henkilökuntaan kuuluvien hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraavaan tutkimuskysymykseen: millaisia kokemuksia Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskentelevillä hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoiminnasta työpaikallaan? Olen opinnäytetyössäni kiinnostunut muun muassa hoitotyöntekijöiden kokemuksista vapaaehtoistoiminnan organisoinnista, vapaaehtoistoimintaan liittyvästä perehdytyksestä ja koulutuksesta, kokemuksista vapaaehtoistoiminnasta työpaikan arjessa sekä hoitotyöntekijöiden tyytyväisyydestä vapaaehtoistoimintaan työpaikallaan.

Opinnäytetyön kyselytutkimusta laadittaessa ja tuloksia analysoitaessa on käytetty kyselytutkimusten tekoon ja analysointiin tarkoitettua Webropol-ohjelmistoa. Tavoitteena on hoitotyöntekijöiden työ sähköpostiosoitteisiin lähetetyllä sähköisellä kyselylomakkeella selvittää, millaisia kokemuksia hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoiminnasta työpaikallaan Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa.

Tämän opinnäytetyön ideointi ja suunnittelu alkoi Euroopan unionin vapaaehtoistoiminnan teemavuoden keväällä 2011, kun Helsingin Diakonissalaitos oli tarjonnut Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden aihevälitykseen vapaaehtoistoimintaan liittyvän aiheen, josta kiinnostuin. Toiveena oli, että opiskelija tekisi opinnäytetyön, joka käsittelisi vapaaehtoistoimintaa Helsingin Diakonissalaitoksella. Keväällä 2011 tapasin Helsingin Diakonissalaitoksen Asumispalveluiden yksikönjohtaja Mika Paasolaisen sekä silloin oman varsinaisen työnsä ohella vapaaehtoistoiminnan koordinaattorina toimineen yhteisödiakoni Johannes Niska-Virran. Tapaamisessa hahmottelimme, että opinnäytetyöni tulisi käsittelemään vapaaehtoistoimintaa henkilökunnan näkökulmasta tarkasteltuna, mahdollisesti kohdentuen Helsingin Diakonissalaitoksen Asumispalveluihin ja Hoiva Oy:n hoivakoteihin. Tämä oli mielestäni mielenkiintoinen ja tärkeä näkökulma tutkittavaksi. Olen työskennellyt monissa eri tehtävissä, monen eri työnantajan palveluksessa teini-ikäisestä lähtien, sosiaali- ja terveysalan tehtävissä viimeiset vuodet. Kokemukseni mukaan mikään ei ole henkilökunnalle niin tärkeää kuin kokemus siitä, että heidän mielipiteistään, kokemuksistaan ja jaksamisestaan välitetään. Näin toimimalla työnantaja ja esimiehet edistävät henkilökunnan työmotivaatiota, innostuneisuutta ja työssä jaksamista. Hoitotyössä työskentelevänä, tulevana sairaanhoitajana koen aiheen tärkeäksi.

Moni asia ehti vuoden 2011 aikana kuitenkin Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnassa muuttua, ja nämä asiat vaikuttivat myös opinnäytetyöni ideointiin ja suunnitteluun. Asumispalveluilla oli kiireinen vuosi, johon vaikutti muun muassa uuden Kuninkaankallion asumispalveluyksikön avaaminen Espooseen. Vuoden 2012 alussa rajasin opinnäytetyöni koskemaan hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa. Sairaanhoitajaopiskelijana, sairaanhoitajan sijaisena ja tulevana sairaanhoitajana minulle oli luontevaa rajata opinnäytetyöni koskemaan nimenomaan hoiva-alaa, Hoiva Oy:n hoivakoteja ja hoitotyöntekijöitä.

Toukokuussa 2012 painosta tullessa julkaisussaan Helsingin Diakonissalaitos kertoo yhteisöllisyyden ja kansalaistoiminnan olleen yhtenä viidestä koko säätiön kehitystyön painopisteestä vuonna 2011 (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 19). Vapaaehtoistoiminnan organisoinnissa ja organisaatiossa onkin

tapahtunut paljon muutoksia viimeisen kahden vuoden – ja tämän opinnäytetyöprosessin aikana. Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnassa eletään uudistuksen ja kehityksen aikaa.

Opinnäytetyöni aihe on ajankohtainen, sillä vapaaehtoistoiminnan organisaatioita ja organisoimista on Helsingin Diakonissalaitoksella pyritty uudistamaan, kehittämään ja parantamaan, mutta kerättyä dataa vapaaehtoistoiminnasta saaduista kokemuksista ei vielä tähän mennessä ole ollut saatavilla. Opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn avulla saadaan tietoa vapaaehtoistoiminnasta Helsingin Diakonissalaitoksella nimenomaan hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoimintaa kehitettäessä.

2 VAPAAEHTOISTOIMINTA

Vapaaehtoistoiminnan ilmiöistä on käytetty erilaisia käsitteitä yhteiskunnan muutosten eri vaiheissa. Niitä ovat olleet esimerkiksi talkootyö, armeliaisuus, vapaa huoltotyö, hyväntekeväisyys sekä viimeisten vuosikymmenten aikana vapaaehtoisuus, vapaaehtoistyö ja vapaaehtoistoiminta. Jokainen näistä käsitteistä kertoo ajastaan ja kontekstistaan, kuvaten vapaaehtoistoimintakentän moninaisuutta. Koko ajan aihe käsitteiden ympärillä on kuitenkin sama: palkaton, vapaasta tahdosta kumpuava yleishyödyllinen toiminta, joka useimmiten on organisoitunut jonkin tahon avustuksella. (Nylund & Yeung 2005, 14–15.) Käsitteitä vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoistyö sekä vapaaehtoinen ja vapaaehtoistyöntekijä käytetään tässä opinnäytetyössä neutraaleina synonyymeinä, tekemättä eroa niiden välille. Samanlaiseen näiden käsitteiden neutraaliin käyttöön toistensa synonyymeinä on päätynyt myös Yeung (2002, 19) vapaaehtoistoimintaa käsittelevässä väitöskirjassaan.

Vapaaehtoistoiminnassa voi olla mukana kuka tahansa iästä, sosiaalisesta asemasta tai asuinpaikasta riippumatta omien kykyjensä, mahdollisuuksiensa ja aikataulujensa mukaan (Laasanen 2011, 9). YK:n vapaaehtoistyön ohjelman (United Nations Volunteers Programme, UNV) mukaan vapaaehtoistyötä ohjaavia periaatteita ovat: vapaaehtoistyössä on kysymys henkilökohtaisesta valinnasta; vapaaehtoistyö tarkoittaa legitiimiä tapaa, jolla ihmiset voivat osallistua erilaiseen toimintaan omissa yhteisöissään; se saa ihmiset ja ryhmät ottamaan kantaa humanitäärisiin sekä ympäristö- ja sosiaalisiin kysymyksiin; se on palkatonta, mutta ei korvaa palkkatyötä; se ei ole ilmainen vaihtoehto eikä uhka palkkatyölle. (GHK 2010, 21–22.)

Tutkimustulosten mukaan 15–74-vuotiaista suomalaisista 36–37 % on osallistunut jollakin tavalla vapaaehtoistoimintaan. Suosituimpia toimintaympäristöjä ovat olleet urheilutoiminta, sosiaali- ja terveysalaan liittyvä toiminta, toiminta lasten ja nuorten hyväksi, uskonnollinen toiminta sekä omaan lähiyhteisöön liittyvä toiminta. Euroopan unionin jäsenmaista Suomi sijoittui osallistumisaktiivisuuden perusteella toiseksi korkeimpaan kategoriaan, jossa noin 30–39 % ai-

kuisista osallistuu vapaaehtoistoimintaan. Vuoden 1996 tarkasteluajankohtana sen volyymiksi arvioitiin 123 miljoonaa tuntia, mikä vastasi yli 80 000 henkilötyövuoden työpanosta. Vapaaehtoistojen arvoksi saatiin noin 2 miljardia markkaa eli noin 336 miljoonaa euroa. Vapaaehtoistyötunnin keskimääräiseksi hinnaksi arvioitiin 15 euroa vuonna 2007. Tutkimustulokset osoittavat selkeästi vapaaehtoistojen suuren merkityksen yhteiskunnassa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Vapaaehtoistojen roolin arvioidaan yhä korostuvan tulevaisuudessa. (Laasanen 2011, 9.)

2.1 Vapaaehtoistojen ominaispiirteitä ennen ja nyt

Vapaaehtoistojen toimintaa on maassamme tutkittu melko laajasti historiallisesta näkökulmasta. Tutkimuksista nousee esiin kuva suomalaisen kansalaisyhteiskunnan synnystä ja talkooperinteestä. (Nylund & Yeung 2005, 21.) Perinteisellä kristillisellä ja luterilaisella maailmankuvalla oli ideologinen hegemonia 1800-luvun jälkimmäiselle puoliskolle asti. Kristillissosiaalinen työ rakentui vastaukseksi 1800-luvun yhteiskunnallisiin ongelmiin. Se toi suomalaiseen yhteiskuntaan uutta tulkintaa arjen kristillisyydestä painottaen lähimmäisenrakkautta ja kristittyjen velvollisuutta auttaa köyhiä ja kärsiviä lähimmäisiään. Käsitys köyhien ja turvattomien hoidosta muuttui 1800-luvun jälkipuoliskolla, jolloin kehitys, kasvatusta ja laitoshoidon korostuivat niin Suomessa kuin monissa muissakin Euroopan maissa. Naisten toivottiin osallistuvan tähän työhön, ja käsitys yhteiskunnasta ja sen rakenteista uudistui. 1800-luvun loppupuolella syntyi lukuisia yhteiskunnallisia liikkeitä, jotka perustuivat kansalaisten aktiivisuuteen ja tuottivat uudenlaista vapaamuotoista toimintaa saaden kansalaisia toimimaan tärkeiden ja tavoittelemisen arvoisten asioiden puolesta. (Markkola 2005, 39–40, 44, 52–53.)

Vapaaehtoistojen toimintaan liittyvä tutkimus eli hiljaiseloa suomalaisen hyvinvointivaltion kasvun aikoina, mutta kiinnostus siihen ja kolmanteen sektoriin heräsi uudelleen 1990-luvun taloudellisen laman myötä. Suomi on ajoittain mainittu vapaaehtoistojen kehitysmaana, vaikka maamme on vapaaehtoistojen aktiivisuudessa hyvää eurooppalaista tasoa. Esimerkiksi kirkon piirissä tehtävä

vapaaehtoisuus on Suomessa eurooppalaista kärkikastia. (Nylund & Yeung 2005, 14, 21.)

Vapaaehtoistoimintaa tehdään aina jossakin kontekstissa; paikkana voi olla lähipiiri, esimerkiksi naapurusto tai sukulaisuus, tai laajempi yhteisö, kuten seurakunta, kaupunginosa, kunta tai yhdistys. Vapaaehtoistoiminnan henkisenä viitekehyksenä voi olla myös valtakunnallinen yhteisö tai tapahtuma – tai henkinen konteksti voi ulottua aina globaalille tasolle asti, tästä esimerkkinä vapaaehtoisten keräykset katastrofien uhreille toiselle puolelle maapalloa. (Harju 2005, 58.)

Yhteisöllisyyden on katsottu Suomessa rapautuneen, mutta yhteisöllisyyden häviämisen sijasta olisi parempi puhua yhteisöllisyyden muuttumisesta. Yhteisöllisyys ei ole kadonnut, mutta se on 2000-luvun Suomessa erilaista kuin 1950-luvulla. (Harju 2005, 72–73.) Harjun (2005, 73–74) mukaan nyky-Suomessa voi menestyä vain yksilöllinen yhteisöllisyys, joka jättää tilaa ihmisten yksilöllisyydelle, mahdollistaa moniarvoisuuden ja monikulttuurisuuden sekä hyväksyy erilaiset yhteisöllisyyden muodot. Tämän päivän viestintätekniikka mahdollistaa henkisten yhteisöjen rakentamisen ympäri maailman. Vapaaehtoistoiminta on laajentunut muun muassa kansainvälisen auttamisen ulottuvuudelle, mutta perusydin on edelleen sama: konkreettinen apu ja huolenpito toisista ihmisistä ja yhteisistä asioista.

Harju (2005, 74) näkee vapaaehtoistoiminnan muuttuvan siten, että työavun osuus perinteisessä talkoomielessä vähenee. Halukkuus tehdä ilmaista työtä on vähäisempää elintason noustessa ja ihmisten yksilöllistyessä. Ihmiset pyrkivät korvaamaan työpanoksen rahalla. Lisäksi ajatellaan hyvinvointiyhteiskunnan huolehtivan kanssaihmisistä; maksamalla verot katsotaan oman osuuden lähimmäisavusta tulevan hoidetuksi. Poikkeuksena ovat suuret katastrofit – kun yhteinen kokemus on riittävän pysäyttävä, ihmiset antavat rahallisen tuen lisäksi myös konkreettista työpanosta. Uutena ilmiönä Harju nostaa esiin huolenpidon sairaista ja vanhuksista kotona ja laitoksissa. Kuntien varat eivät mahdollista sellaisten palvelujen ylläpitämistä, joihin suomalaiset ovat tottuneet. Ihmiset auttavat hoitohenkilökuntaa omalla työpanoksellaan, joka on uusi ilmiö pohjoismaiseen hyvinvointiyhteiskuntamalliin tottuneessa Suomessa. (Harju 2005, 74.)

Nykyajan yksilöllisen yhteisöllisyyden yhteiskunnassa vapaaehtoistoiminta keskittyy oman viihtyvyyden alueelle. Ihmiset ovat valmiita tekemään paljon ilmaista työtä omaan harrastukseen tai itselle tärkeään asiaan liittyen esimerkiksi erilaisissa yhdistyksissä ja kansalaisjärjestöissä. Ihmiset ovat valmiita tekemään työtä yhteisöissä, jotka he kokevat itselle tärkeiksi, henkilökohtaista mielihyvää tai etua antaviksi ja joilla on korkea status ihmisten mielissä. Yhteisöllisyyden muuttuessa myös vapaaehtoistoiminta muuttuu ja sen painopisteet vaihtuvat yhteisöjen muutosten mukana. (Harju 2005, 74–75.)

Altruismien (epäitsekkyden, lähimmäisenrakkauden) on kuitenkin todettu olevan tämän päivän suomalaisten keskeisimpiä arvoja. Tilastojen valossa sen rooli myös vapaaehtoistoinnassa vaikuttaa Suomessa jopa erityisen korostuneelta. Yhteisvastuu ja auttamishalu eivät siis ole Suomesta ainakaan vielä kadonneet. Vapaaehtoistoinnassa kohtaavat yksilöiden perinteiset yhteistoiminnan tavat ja kaipuu, antamisen ja auttamisen arvot sekä osallisuus yhteiseen. Vapaaehtoistoiminta on monille ihmisille luonteva osa arkipäivää ja hyvän elämän kokemusta. (Nylund & Yeung 2005, 13–15, 21.) Harjun (2005, 66) mukaan vapaaehtoistoiminta on osa inhimillisten ja vastuuntuntoisten ihmisten elämää valtion rinnalla toimivassa kansalaisyhteiskunnassa; oikeuksien ja vapauksien mahdollistama ilmentymä, jossa ihmisten eettisyys ja moraalisuus pääsevät esille ja oikeuksiinsa.

Eri puolilla Suomea ja eri ikäryhmissä kiinnostus vapaaehtoisuuteen vaihtelee, mutta korkeimmillaan jopa kaksi kolmesta vapaaehtoistoinnassa ei mukana olleesta ilmaisee, että pyydettyä hekin lähtisivät toimintaan mukaan. Vaikka vain pieni osa heistä olisi käytännössä tähän valmis, kyseessä on silti valtaisa rekrytointipotentiaali. Tulevaisuuden potentiaalin kannalta oleellinen kysymys on, kuinka saada uusia yksilöitä jatkossakin sitoutumaan vapaaehtoistoimintaan. (Nylund & Yeung 2005, 31.)

Vapaaehtoistoiminta on dynaaminen yhteiskunnan sara, joka seuraa yhteiskunnallisia trendejä ja murroksia, ja saa itse niitä aikaan. Vapaaehtois- ja kansalais-toiminta on Suomessa puhuttanut kansalaisia, sosiaalialan ja diakoniatyön ammattilaisia, päättäjiä ja tutkijoita. Julkinen sektori, kolmas sektori ja markki-

nasektori tekevät lisääntyvässä määrin yhteistyötä ihmisten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Mikä tehtävä kuuluu kenellekin, mitkä ovat vastuut ja velvollisuudet? Päättäjät ovat olleet kiinnostuneita vapaaehtoistoiminnasta kansalaisten tarjoamana voimavarana, joka on nähty yhtenä mahdollisuutena vähentää julkisia palveluita. On ymmärretty, että tulevaisuudessa sosiaali- ja hoivapalvelut eivät yksinkertaisesti riitä, ja vapaaehtoistoimintaa tullaan tarvitsemaan entistä enemmän. (Nylund & Yeung 2005, 13–14.)

2.2 Vapaaehtoistoiminnan ominaispiirteitä sosiaali- ja terveysalalla

Laajat kansainväliset tutkimukset osoittavat, että vahva vapaaehtoistoiminta ja vahva julkinen sektori kulkevat käsi kädessä. Vahva julkinen sektori ylläpitää ja tukee resursseja ja mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan. Viime vuosina erityisesti hoivan saralla julkisen sektorin, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyöverkostot ovat lisääntyneet. Suosituin (30 %) suomalaisten vapaaehtoistoiminnan alue on urheilu ja liikunta, mutta toiseksi eniten osallistutaan terveys- ja sosiaalialojen (25 %) sekä kolmanneksi lasten ja nuorten kasvatustarpeisiin (22 %) liittyvään vapaaehtoistoimintaan. (Pessi ym. 2011, 581.)

Urheilun ja liikunnan ohella suomalaisessa vapaaehtoistoiminnassa painottuu vahvasti hoivaamiseen liittyvä vapaaehtoistyö. Suuri osa vapaaehtoistoiminnasta tapahtuu toiminnan organisoineissa sosiaalialan järjestöissä, joissa on myös useita palkattuja ammattilaisia. Sosiaalialan vapaaehtoistoiminnan koordinoimisessa ammatillisuus turvaa sen, että sekä auttajan että autettavan näkökohdista huolehditaan. (Pessi ym. 2011, 581–582.)

Suomen perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden välttämättömään huolenpitoon. Julkisen vallan tulee turvata riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille kansalaisille. Voidaan myös ajatella, että ammatillisen työn lisäksi julkinen valta turvaa myös vapaaehtoistyönä toteutuvan hoivan ja huolenpidon saatavuutta järjestämällä sille edellytyksiä. Vapaaehtoistoiminta, erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, herättää runsaasti oikeudellisia näkökohtia. Vapaaehtoistyön hoivapotentiaalia on todennäköisesti jäänyt hyödyntämättä siksi, että monet oikeudelliset ja vas-

tuukysymykset ovat tuntuneet liian hankalilta selvittää. Kuka vastaa siitä, jos hoivatilanteissa avun saajalle tai vapaaehtoiselle koituu vahinkoa? Missä menee ammatillisen ja vapaaehtoistyön raja? Nimenomaan hoivassa rajoja voi olla vaikeaa vetää. Järjestöissä kaivattaisiinkin koulutusta vapaaehtoistoiminnan perusasioista, kuten vapaaehtoistoiminnan järjestämisestä, ongelmatilanteiden käsittelystä, vakuutuksista, kulukorvauksista ja lainsäädännöstä. (Pessi ym. 2011, 582.)

On myös muistettava autettavien, kuten ikäihmisten, näkökulma. Kaikista asioista ei säädetä laissa, ja erityisesti hoivan saralla on tärkeitä ja herkkiä eettisiä näkökohtia. Vapaaehtoistyötä organisoivan näkökulmasta vapaaehtoisen kanssa tehtävä kirjallinen sopimus saattaa olla tarpeellinen vaitiolovelvollisuuden vuoksi. Esimerkiksi yksityisessä hoivakodissa toimiva vapaaehtoinen on Lain yksityisestä terveydenhuollosta 1990/152 12§:n mukaan vaitiolovelvollinen siitä, mitä hän on tehtävässään saanut tietää asiakkaan terveydentilasta ja hoidosta. Vaitiolovelvollisuus jatkuu vapaaehtoistyön päättymisen jälkeenkin. Yhdessä laadittava sopimus on keino tuoda vaitiolovelvollisuus vapaaehtoistyöntekijän tietoon. On myös hyvä määritellä, mihin periaatteisiin vapaaehtoistyöntekijän tulee sitoutua ja mitä periaatteita toiminnan järjestäjä sitoutuu noudattamaan. Läpi käytäviä asioita ovat esimerkiksi toiminnan arvot, vapaaehtoisten tukimallit ja tehtävistä sopiminen. Erityisesti lakisääteistä vaitiolovelvollisuutta on syytä painottaa sopimuksessa. (Pessi ym. 2011, 582–583.)

Sosiaali- ja terveysjärjestöistä kaksi kolmasosaa on havainnut toiminnassaan episodisen ja usein jopa hetkellisen vapaaehtoistoiminnan yleistymisen. Vapaaehtoistyöntekijöiden vaihtuvuus on haaste etenkin sosiaali- ja terveysalalla, jossa luottamus ja vastuullisuus korostuvat. Vapaaehtoisen toiminnasta joudutaan kantamaan vastuu, joten vapaaehtoisen luotettavuudesta halutaan varmistua. Haastavaa on yrittää sovittaa yhteen hetkellisestä sitoutumisesta kiinnostuneet vapaaehtoiset ja luottamukseen perustuva pitkäaikainen tehtävä. (Pessi ym. 2011, 583.)

Vapaaehtoistyöntekijät eivät tee hoivakodissa hoiva- tai hoitotyötä, mutta heillä on mahdollisuus asiakkaiden kiireettömälle kohtaamiselle ja läsnäololle. Vapaa-

ehtoiset voivat olla asiakkaan viestinviejiä ja toimia asiakkaan äänenä palvelujen kehittämisessä. Hoivakoti on vastuussa siitä, että vapaaehtoisella on turvallinen ja mielekäs toimintaympäristö. Käytännössä toiminnan tulee olla vakuutettua, tehtävään pitää saada opastus ja toiminnan tukena toimii ammattilainen. Vapaaehtoistoiminta avaa vapaaehtoisille kanavan tutustua hoiva-alaan ja mahdollisesti myös innostua kouluttautumaan alalle. (Pessi ym. 2011, 584.)

Oikeus hoivata vapaaehtoistoiminnan kautta tulisi olla matalan kynnyksen mahdollisuus jokaiselle. Tätä pystyttäisiin tukemaan järjestöjen välistä viestintää, verkostoitumista ja toiminnan monimuotoisuutta tukemalla. Mitä paremmin vapaaehtoistoiminnassa pystytään tukemaan muun muassa vakuutusmallien kehittämistä, vakuuttajien kilpailuttamista ja nostamaan vastuun kysymyksiä myönteisellä tavalla esille, sitä paremmin tuetaan hoivan toteutumista sekä mahdollisuutta ja oikeutta hoivata. Hoivassa on kyse vastavuoroisuuden synergiasta. (Pessi ym. 2011, 584–585.)

3 HELSINGIN DIAKONISSALAITOS

Helsingin Diakonissalaitos on yleishyödyllinen säätiö, joka perustettiin vuonna 1867 Aurora Karamzinin aloitteesta ja taloudellisella tuella. Tuolloin pieni kahdeksanpaikkainen kulkutautisairaala tuli todelliseen tarpeeseen. Saksasta saadun mallin mukaan Suomen ensimmäisessä diakonissalaitoksessa hoidettiin sairaita, autettiin köyhiä, huolehdittiin kodittomista lapsista ja koulutettiin diakonissoja. 1920-luvulla toimintaa laajennettiin kehitysvammaisten parissa tehtävään työhön, jota varten myöhemmin perustettiin edelleenkin toimiva Rinnekoti-Säätiö. (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2011, 2.)

Tänä päivänä Helsingin Diakonissalaitos tarjoaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä näiden alojen koulutusta missionaan ”Jokaiselle ihmisarvoinen huominen”. Säätiön yleishyödylliseen toimintaan kuuluu diakonia-, koulutus-, kehittämis- ja sisäiset palvelut. Helsingin Diakonissalaitoksen tytäryhtiöistä merkittävimmät ovat Diacor terveystalot Oy, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoi-va Oy ja Diakoniset kiinteistöpalvelut Oy. Vuoden 2010 toimintakertomuksen mukaan Helsingin Diakonissalaitoksen Säätiön konsernin palveluksessa on noin 1560 henkilöä, joista puolet työskentelee tytäryhtiöissä. Säätiön konsernin toiminnan tuotot vuonna 2010 olivat 120 miljoonaa euroa. (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2011, 2.)

Helsingin Diakonissalaitoksen palvelutuotannossa ja koulutustarjonnassa näkyy erityisryhmien tarpeisiin vastaaminen. Uusia toimintamalleja ja työmuotoja kehitetään yhteiskunnan erilaisten ongelmien ja tilanteiden tuomiin tarpeisiin. Helsingin Diakonissalaitoksen toimintaa ohjaavina arvoina ovat kristillinen lähimmäisenrakkkaus ja ihmisarvo, joihin säätiön tekemä palvelutyö perustuu. Diakonissalaitoksen toiminnat ja palvelut perustuvat ihmisarvon puolustamiselle ja ihmisoikeuksien turvaamiselle kaikkein heikoimmassa asemassa oleville. Helsingin Diakonissalaitosta voidaan kutsua yhteiskunnalliseksi konserniksi, sillä konsernin kaikki tuotot käytetään kokonaisuudessaan terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisäämiseen ja oikeudenmukaisemman yhteiskunnan rakentami-

seen. (Helsingin Diakonissalaitos i.a.; Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 14–15.)

3.1 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodit

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy on osa Helsingin Diakonissalaitoksen konsernia. Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n omistaa Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö. Hoiva tarjoaa palveluja kodinhoidosta erikoissairaanhoidon; kotona, palveluasunnoissa, hoivakodeissa ja sairaalassa. Tärkeä osa toimintaa ovat ikääntyville suunnatut asumispalvelut joko omassa tai hoivakodissa. Hoivan asiakkaita ovat sekä kunnat että yksityishenkilöt pääkaupunkiseudulla ja Lappeenrannassa. Hoivan toimintaa ohjaavat samat arvot ja periaatteet kuin Diakonissalaitoksenkin toimintaa. Hoiva tekee yhteistyötä Helsingin Diakonissalaitoksen, Diacor terveysterveystoimien kanssa. Hoivan henkilöstömäärä vuoden 2010 aikana oli keskimäärin 196 työntekijää, mutta vuonna 2011 keskimäärin 156 työntekijää, hoivapaikkojen määrän vähennyttyä 200 paikasta 173 paikkaan. (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2011, 77–78; Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 36, 84–85; Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy i.a.)

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodit sijaitsevat Helsingissä Diakonissalaitoksen korttelissa Alppikadulla Kalliossa, Pitäjänmäellä ja Viikissä. Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodit, Leenankoti, Hoiva Viikki ja Elim-koti tarjoavat vaihtoehdon silloin, kun vanhus ei selviydy kotihoidon turvin kotona tai palveluasunnossa, vaan tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa. Toiminta hoivakodeissa perustuu yhteisöllisyyteen sekä toimintakykyä ylläpitävään ja kuntouttavaan, asukkaan voimavaroja tukevaan hoivaan. Lähtökohtana on asukkaan ihmisarvon kohtaaminen, erilaisuuden hyväksyminen ja jokaisen oman vakaumuksen kunnioittaminen. Hoivakodeilla on käytössään asiantuntijat ja ammattilaiset, joihin kuuluvat sisätautien ja geriatrian erikoislääkäri, sairaanhoitajat, perus- ja lähihoitajat, fysioterapeutit, toimintaterapeutti ja oma pastori. Asukkaat saavat elää hoivakodeissa elämänsä loppuun asti. (Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy i.a.)

3.2 Vapaaehtoistoiminta Helsingin Diakonissalaitoksella

Helsingin Diakonissalaitoksen internet-sivuilla kerrotaan, että Diakonissalaitoksella vapaaehtoistoiminnalla on aina ollut vahva sija. Toiminnassa on mukana noin 160 vapaaehtoista. Vapaaehtoistoimintaan mukaan haluaville järjestetään vapaamuotoisia haastatteluja, joissa hakijan toiveita ja motivaatiota selvitetään. Toimintaa suunnitellaan ja kehitetään yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. Vapaaehtoiset perehdytetään ja valmennetaan kohtaamaan eteen tulevia ihmisiä ja tilanteita. Vapaaehtoisille on tarjolla myös tuki- ja virkistystoimintaa. (Helsingin Diakonissalaitos i.a.) Vapaaehtoiset vakuutetaan ja heille tarjotaan myös työhjoausta (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 30).

Helsingin Diakonissalaitos on mukana internetin kautta vapaaehtoistoimintaa välittävässä Suurella sydämellä -verkkopalvelussa, jota ylläpitää evankelisluterilaisten seurakuntien verkosto. Verkkopalvelun kautta vapaaehtoistoimintaan mukaan haluavat voivat saada lisätietoa vapaaehtoistoiminnan eri vaihtoehtoista, mahdollisuuksista ja muodoista Helsingin Diakonissalaitoksen eri yksiköissä sekä ilmoittautua toimintaan mukaan verkkopalvelun kautta. Verkkopalvelun sivuilta löytyy muun muassa listaus avoimista vapaaehtoistyöpaikoista Diakonissalaitoksen eri yksiköissä. Vapaaehtoistoimintaan mukaan toivotaan esimerkiksi parturi-kampaajaa, avustajaa uimahallikäynteihin, ruoanlaittoryhmän apulaisohjaajaa, bingo-ohjaajaa, tukihenkilöä avustamaan esimerkiksi kauppa-autolle tai saunaan, luonto- tai retkiopasta, jalkahoitajaa, elokuvaillan ohjaajaa, juttelu- ja ajanvieteseuraa, lukupiirin-, musiikkituokion -tai jumppatuokion vetäjää, karaokeohjaajaa, asiointi- ja ulkoiluapua, mentoria aikuistuvalla nuorella, kukkien hoitajaa, vaatehuoltoon osallistuvaa, suomen kielen porinaryhmän vetäjää, kulttuuriluotsia sekä viriketuokion pitäjää. (Suurella sydämellä i.a.)

Suurella Sydämellä -verkkopalvelun sivuilla mainitaan, että mukaan vapaaehtoistoimintaan voi tulla kuka vain. Toimintaan voi osallistua satunnaisesti tai siihen voi sitoutua pidemmäksi aikaa. Erityistaitoja ei tarvita tai edellytetä, vapaaehtoisen omat taidot ja kyvyt riittävät. Jokaisen vapaaehtoisen kanssa pidetään kuitenkin henkilökohtainen palaveri, jossa käydään läpi perusasiat, kuten vaihtolovelvollisuuteen ja vakuutukseen liittyvät asiat. (Suurella sydämellä i.a.)

Toukokuussa 2012 painosta tulleessa julkaisussaan Helsingin Diakonissalaitos mainitsee yhteisöllisyyden ja kansalaistoiminnan olleen yhtenä viidestä kokosäätiön kehitystyön painopisteestä vuonna 2011 (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 19). Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnan organisoimisessa ja organisaatiossa onkin tapahtunut paljon muutoksia viimeisen kahden vuoden – ja tämän opinnäytetyöprosessin aikana. Muutoksista mainittakoon uuden vapaaehtoistoiminnan tiimin kehittäminen ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin toimen perustaminen 1.4.2012 alkaen. Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnassa eletään siis muutoksen ja kehityksen aikaa.

Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnan kehitystyössä tuotetaan uusia lähestymistapoja, joissa palvelurakenteita ja kansalaistoimintaa kytketään toisiaan täydentäen yhteen. Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoimintaa kehitetään ja suunnitellaan yhdessä vapaaehtoisten, henkilökunnan ja asiakkaiden kanssa. Uudenlaisia, yhteisöllisyyttä tukevia tehtäviä syntyy jatkuvasti. Uusista toimintamalleista mainittakoon vuonna 2011 kehitetyt yrityksille ja yhteisöille soveltuvat vapaaehtoistoiminnan mallit, joiden avulla yritys voi toteuttaa yhteiskuntavastuutaan konkreettisesti tarjoamalla henkilöstölleen mahdollisuutta toimia työajalla vapaaehtoistehtävissä. Yhteistyömalleja ja kumppanuuksia on solmittu muun muassa Diacor terveystalvot Oy:n, Tapiola-ryhmän, Kirkon Ulkomaanavun sekä Helsingin seurakuntayhtymän kanssa. Lisäksi Diakonissalaitoksen oman henkilöstön valmennukseen on tuotettu työkalut, joiden avulla pyritään vapaaehtoistoiminnan hyvien käytäntöjen leviämiseen ja juurtumiseen Helsingin Diakonissalaitoksen eri yksiköissä. (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 28–30.)

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vapaaehtoistoimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa henkilökuntaan kuuluvien hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Tarkoituksena oli hoitotyöntekijöiden työ sähköpostiin lähetettävällä Webropol-pohjaisella sähköisellä kyselylomakkeella selvittää, millaisia kokemuksia hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoinnasta työpaikallaan Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa.

Opinnäytetyössä haettiin vastauksia seuraavaan tutkimuskysymykseen:

– Millaisia kokemuksia Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskentelevillä hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoinnasta työpaikallaan?

Olin opinnäytetyössäni kiinnostunut muun muassa hoitotyöntekijöiden kokemuksista vapaaehtoistoinnin organisoinnista, vapaaehtoistointaan liittyvästä perehdytyksestä ja koulutuksesta, kokemuksista vapaaehtoistoinnasta työpaikan arjessa sekä hoitotyöntekijöiden tyytyväisyydestä vapaaehtoistointaan työpaikallaan. Tutkimuksesta saatua tietoa on mahdollista hyödyntää Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoimintaa kehitettäessä.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusote

Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä kyselytutkimuksena. Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään tuottamaan perusteltua, luotettavaa ja yleistettävää tietoa. Se perustuu positivismiin, joka korostaa tiedon perustelua, luotettavuutta ja yksiselitteisyyttä. Perusideana on kysyä pieneltä joukolta eli otokselta tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä, jolloin otoksen vastaajien edellytetään edustavan koko joukkoa eli perusjoukkoa. Näin saatujen tutkimustulosten voidaan katsovan edustavan koko joukkoa. (Kananen 2008, 10.) Tässä opinnäytetyössä en kuitenkaan valikoinut pienempää joukkoa eli otosta, vaan sähköinen kyselylomake lähetettiin sähköpostitse kaikille Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakotien henkilökuntaan kuuluville hoitotyöntekijöille.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa lasketaan määriä ja käsitellään tutkimuksen tuloksena saatua aineistoa tilastollisin menetelmin. Määrällisessä tutkimuksessa mittauksia tehdään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta enemmän. Mittauksilla tarkoitetaan havaintoyksiköiden määrää, joita tulee olla riittävästi, käytännössä yleensä kymmeniä, jotta tuloksia voidaan pitää luotettavina. Tiedonkeruumenetelmänä käytetään pääasiassa valmiita, strukturoituja tai avoimia kysymyksiä, joilla halutaan selvittää ilmiöön liittyvien ominaisuuksien tai yhteyksien esiintymistiheyksiä eli frekvenssejä. (Kananen 2008, 10–11.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on tutkimusongelma, johon haetaan ratkaisua tai vastausta. Kun on määritelty tarvittava tieto ongelman ratkaisemiseksi, tulee ratkaista, mistä ja miten tieto hankitaan ja kerätään. Valittu tiedonkeruumenetelmä vaikuttaa käytettäviin kysymyksiin, jotka johdetaan tarvittavasta tiedosta. Kysymykset ovat mittareita, joilla selvitetään tutkimuskohteena olevaa ilmiötä. Kysymykset on harkittava tarkkaan virhetulkintojen välttämiseksi. Kyselylomakkeen ulkoasuun, vastaajajystävällisyyteen ja houkuttelevuuteen on syytä kiinnittää huomiota. Ennen varsinaista tutkimuksen toteutusta kyselylo-

make on hyvä esitestata, jotta tutkija voi varmistua muidenkin ymmärtävän kysymykset tarkoitetulla tavalla. Esitestauksen jälkeen voidaan vielä tehdä tarvittavia muutoksia kyselylomakkeeseen ennen varsinaista kenttätyötä. Tutkimuksen toteutuksen jälkeen seuraa tietojen tallentaminen, analysointi valitulla ohjelmistolla, raportin kirjoitus ja lopulta työn julkistaminen. (Kananen 2008, 11–12.)

Tämän opinnäytetyön sähköistä kyselylomaketta ei varsinaisesti esitestattu, mutta tutkimussuunnitelma, kyselylomake ja Helsingin Diakonissalaitoksen Eettistä toimikuntaa varten laadittu lausuntopyyntö saivat ohjaavien lehtoreiden Arja Markkasen ja Sami Kivelän hyväksynnän toukokuussa 2012. Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n palvelualuejohtaja Kristiina Silver antoi oman puoltonsa tutkimukselle ja kyselylomakkeelle 20.5.2012 pitäen opinnäytetyön aihetta hyvänä ja ajankohtaisena. Tämän jälkeen Helsingin Diakonissalaitoksen Eettinen toimikunta puolsi 7.6.2012 kokouksessaan opinnäytetyötä ja sen tutkimusta pitäen aihetta tärkeänä. Tämän jälkeen vielä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n johtoryhmä päätti yksimielisesti 15.8.2012 kokouksessaan hyväksyä tutkimussuunnitelman, kyselylomakkeen ja opinnäytetyön tutkimuksen myöntäen lopullisen luvan tutkimuksen aloittamiselle ja toteuttamiselle.

5.2 Aineiston keruu- ja analyysimenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin sähköistä Webropol-ohjelmistoa käyttämällä. Webropol-tiedonkeruuohjelmisto pitää sisällään kyselyn luomiseen sekä tulosten analysoimiseen tarvittavat työkalut. Tutkimuksen kysymykset syötettiin Webropol-tiedonkeruuohjelmistoon ja kyselylomakkeen miellyttävään ulkonäköön, vastaajaystävällisyyteen ja vastaamisen helppouteen kiinnitettiin huomiota.

Opinnäytetyön tutkimuksen sähköinen kyselylomake oli tarkoitus lähettää sähköpostitse Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöille jo heinäkuussa 2012, mutta tuolloin ilmeni, että opinnäytetyön tutkimukselle tarvittiin vielä lupa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n johtoryhmän

kokouksesta. Tutkimuslupaprosessin vaiheet on kokonaisuudessaan kuvattu edellä. Viimeinen ja lopullinen puolto tutkimukselle saatiin Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n johtoryhmän kokouksesta 15.8.2012.

Lopullisen tutkimusluvan saamisen jälkeen sähköinen kyselylomake lähetettiin saatekirjeen kera sähköpostitse 75:lle Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskentelevälle hoitotyöntekijälle heidän työ sähköpostiosoitteisiin 1.9.2012. Näiden 75 hoitotyöntekijän sähköpostiosoitteet opinnäytetyöntekijä sai salatessa sähköpostissa Helsingin Diakonissalaitoksen IT-yksiköstä, jonne Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hallintoassistentti oli sähköpostiosoitteet Microsoft Excel -tiedostona toimittanut. 75 sähköpostiosoitteesta yksi palautui opinnäytetyöntekijälle takaisin toimimattomana. Opinnäytetyöntekijä otti yhteyttä Helsingin Diakonissalaitoksen IT-yksikköön, josta selvisi, ettei kyseistä sähköpostiosoitetta oltu koskaan edes luotu. Näin ollen sähköisen kyselylomakkeen saatekirjeineen sai työ sähköpostiinsa 74 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijää 1.9.2012. Saatekirjeeseen kirjattiin vastausaikaa olevan 16.9.2012 saakka.

Ensimmäisen viikon jälkeen opinnäytetyön sähköiseen kyselylomakkeeseen oli vastannut vain muutama hoitotyöntekijä vastausprosentin ollessa äärimmäisen alhainen 4 %. Toisen vastausviikon alussa opinnäytetyöntekijä lähetti kohteliaan ja ystävällisen muistutussähköpostin kaikille 74 hoitotyöntekijälle sekä erikseen kohteliaan vetoamuksen sähköpostitse hoivakotien esimiehille, jotta he voisivat pyytää alaisiaan vastaamaan kyselylomakkeeseen, mikäli se vain suinkin oli mahdollista. Tiedot hoivakotien esimiesten sähköpostiosoitteista opinnäytetyöntekijä sai Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hallintoassistentilta. Heidän nimensä oli sisällytetty jo alunperinkin saatuun hoitotyöntekijöiden sähköpostilistaan. Muistutussähköpostien jälkeen vastausprosentti nousi 20 prosenttiin. Kolme päivää ennen kyselyn päättymistä opinnäytetyöntekijä lähetti vielä toisen kohteliaan ja ystävällisen muistutusviestin kaikille 74 hoitotyöntekijälle. Tämän jälkeen vastausprosentti nousi edelleen, ollen kyselyn päättyessä 29,7 %.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vapaaehtoistoimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa henkilökuntaan kuuluvien hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Tarkoituksena oli hoitotyöntekijöiden työ sähköpostiin lähetettävällä Webropol-pohjaisella sähköisellä kyselylomakkeella selvittää, millaisia kokemuksia hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoinnasta työpaikallaan Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa.

Opinnäytetyössä haettiin vastauksia seuraavaan tutkimuskysymykseen:

– Millaisia kokemuksia Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskentelevillä hoitotyöntekijöillä on vapaaehtoistoinnasta työpaikallaan?

Olin opinnäytetyössäni kiinnostunut muun muassa hoitotyöntekijöiden kokemuksista vapaaehtoistoinnin organisoinnista, vapaaehtoistointaan liittyvästä perehdytyksestä ja koulutuksesta, kokemuksista vapaaehtoistoinnasta työpaikan arjessa sekä hoitotyöntekijöiden tyytyväisyydestä vapaaehtoistointaan työpaikallaan.

6.1 Taustatiedot tutkimukseen osallistuneista

Tutkimuksen sähköisen kyselylomakkeen saatekirjeineen sai työ sähköpostiinsa 74 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijää. Heistä kyselyyn vastasi 22 hoitotyöntekijää, vastausprosentin ollessa 29,7 %. Lähes kaikkiin taustakysymyksiin vastasi kaikki 22 vastaajaa. Tulosten esittelyssä noudatetaan kyselylomakkeen järjestystä. Kunkin kysymyksen kohdalla prosentit ilmoitetaan kokonaislukuina, pyöristettyinä lähimpään kokonaislukuun. Erillisessä taulukossa esitetään kunkin kysymyksen ja vastausvaihtoehdon vastajamäärät ja prosentit.

Tutkimukseen vastaajista 20 oli naisia (91 % kaikista vastanneista) ja 2 miehiä (9 %). Vastaajista 10 eli 45 % oli 35–49-vuotiaita. 25–34- ja 50–64-vuotiaita oli molempia 5 eli 23 % vastaajista. Vastaajista 18–24-vuotiaita oli 2 eli 9 %, yli 65-vuotiaita ei ollut yhtäkään.

Suurin osa vastaajista oli koulutukseltaan lähihoitajia (12 vastannutta eli 55 % vastanneista), toiseksi eniten oli sairaanhoitajia (5 vastannutta eli 23 %) ja kolmanneksi eniten oli perushoitajia (3 vastannutta eli 14 %). Muun koulutuksen kohtaan tuli 3 vastausta, joista 1 vastaus kuului lähihoitajalle, joka oli lisännyt tähän kenttään suorittamansa lisäkoulutuksen. Kaksi muuta muun koulutuksen kohtaan vastanneista ilmoitti eri ammattinimikkeen kuin kukaan muu vastanneista, joten näiden vastaajien anonymiteetin säilymiseksi tutkimustuloksissa ei näitä yksittäisiä ammattinimikkeitä mainita. Kaikista vastaajista 18 eli 82 % oli suorittanut sosiaali- ja terveysalan tutkinnon opistossa tai oppilaitoksessa, loput 4 eli 18 % oli valmistunut ammattikorkeakoulusta. Kysyttäessä sosiaali- ja terveysalan tutkinnon valmistumisvuotta kaksi vastaajaa jätti vastaamatta kysymykseen. Kysymykseen vastanneista 14 eli 70 % oli valmistunut sosiaali- ja terveysalan tutkintoon 2000-luvulla, loput vastaukset jakaantuivat tasaisesti 1970–1990-luvuille.

Vastaajista 20 eli 91 % oli työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla yli 6 vuotta. 11–20 vuotta työskennelleitä oli eniten, 8 vastannutta eli 36 %. Toiseksi eniten oli yli 20 vuotta työskennelleitä, 7 vastannutta eli 32 %. 1–2 vuotta työskennelleitä oli 2 eli 9 %, alle vuoden tai 3–5 vuotta työskennelleitä ei ollut yhtäkään. Kysyttäessä kuinka monta vuotta vastaaja on työskennellyt nykyisessä työpai-kassaan Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa, vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti. 1–2 vuotta työskennelleitä oli eniten, 6 eli 27 % vastanneista. 6–10 vuotta työskennelleitä sekä yli 20 vuotta työskennelleitä oli molempia 4 eli 18 %. 3–5 vuotta sekä 11–20 vuotta työskennelleitä oli molempia 3 eli 14 %. Alle vuoden työskennelleitä oli 2 eli 9 % vastanneista. Kysyttäessä missä hoivakodissa vastaaja työskentelee, 1 vastaaja jätti vastaamatta. Eniten vastaajia oli Hoiva Viikistä, 7 vastannutta eli 33 %, ja toiseksi eniten Kyläkallion hoivakodista, 5 vastannutta eli 24 %. Vas-

taajista 4 eli 19 % ilmoitti työskentelevänsä Kotikallion hoivakodissa, 3 eli 14 % Elim-kodissa ja 2 eli 10 % Leenankodissa.

Kaikista vastanneista 15 eli 68 % kertoi työskennelleensä vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa työpaikallaan, 7 eli 32 % vastaajista ei ollut työskennellyt vapaaehtoisten kanssa. Tarkentavassa kysymyksessä kysyttiin, onko vastaaja työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa samassa työvuorossa, johon 13 eli 59 % vastasi kyllä ja 9 eli 41 % vastasi ei. Avoimessa kysymyksessä kysyttiin, kuinka usein vastaajan työpaikalla työskentelee vapaaehtoinen tai vapaaehtoisia. Vastaajia pyydettiin arvioimaan määrä avoimeen kenttään. Kysymykseen jätti vastaamatta 1 vastaaja. Vastauksista käy ilmi, että yleisesti ottaen tällä hetkellä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa käy harvakseltaan vapaaehtoisia. Tässä suurin lainauksin vastaajien arviot vapaaehtoisten määristä:

3 käynti kertaa vuodessa

Vapaaehtoiset ovat toteuttaneet ulkoilutuspäiviä "tempauksina". Nyt viritteillä tiiviimpää yhteistyötä Diakonissa laoitksen säätiön kanssa.

Kotikalliossa, ennen osaston siirtymistä Kyläkallioon 2 vuotta sitten, kävi joillakin asukkailla syöttö/seurustelu vieras, Kyläkalliossa on käynyt vapaaehtoisia ulkoiluttamassa kerran kuluneena kesänä

Työpaikalla käy todella harvoin vapaaehtoinen. Viimeisen 6kk:den aikaan en ole tavannut vapaaehtoisia osastolla.

Kerran pari kuussa

1 vapaaehtoistyöntekijä käy kerran viikossa ja kaksi vapaaehtoistyöntekijää käy kerran kolmessa viikossa.

Noin pari kertaa kuussa yksi vapaaehtoinen.

Vapaaehtoisia käy hyvin harvoin. 2+ 2 vapaaehtoistyöntekijää 1-2-kertaa kuukaudessa

2 kertaa kk. on ihan arvio.

tällä hetkellä ei yhtään

tällähetkellä nolla

Vapaaehtoisia käy muutaman kerran vuodessa

Tällä hetkellä ei ole säännöllistä kävijää

1 vapaaehtoistyöntekijä/ viikko.

Harvemmin on ollut, joitakin kertoja olen ollut työvuorossa kun ovat olleet avustamassa.

2 vapaaehtoista kuukaudessa

Yksi vapaaehtoinen viikossa.

3 vapaaehtoistyöntekijää kerran viikossa.

ei nähty koskaan vapaaehtoisia.

Määrä vaihtelee, moneen kuukauteen ei yhtään välillä 2 tai 1 tai kymmenen.

muutaman kerran vuodessa.

TAULUKKO 1. Vastaajien taustatietoja

Muuttuja	Arvo	f	%
Sukupuoli	nainen	20	91
	mies	2	9
	Yhteensä	22	100
Ikä	18–24	2	9
	25–34	5	23
	35–49	10	45
	50–64	5	23
	65 tai yli	0	0
	Yhteensä	22	100
Koulutus	perushoitaja	3	14
	lähihoitaja	12	55
	sairaanhoitaja	5	23
	muu	3	14
	Yhteensä	23 (*)	106 (*)

*) Kysymykseen vastasi kaikki 22 vastaajaa, mutta 1 vastaaja vastasi kahteen vastausvaihtoehtoon, joten siksi vastauksia tuli yhteensä 23 kpl

Koulu	opisto tai oppilaitos	18	82
	ammattikorkeakoulu	4	18
	muu	0	0
	Yhteensä	22	100

Valmistumisvuosi	2012	2	
	2011	1	
	2010	1	
	2009	1	
	2008	1	
	2007	1	
	2006	1	
	2004	4	
	2002	1	
	2001	1	
	2000	2	
	1999	1	
	1997	1	
	1986	1	
	1985	1	
	1983	1	
	1979	1	
	1978	1	
	Yhteensä	23 (*)	

*) Kysymykseen vastasi 20 vastaajaa, mutta 3 vastaajaa ilmoitti 2 eri valmistumisvuotta, joten siksi vastauksia tuli yhteensä 23 kpl

Työskentelyvuodet sos.-ja terv.alalla	alle vuoden	0	0
	1–2 vuotta	2	9
	3–5 vuotta	0	0
	6–10 vuotta	5	23
	11–20 vuotta	8	36
	yli 20 vuotta	7	32
	Yhteensä	22	100

Työskentelyvuodet HDL:n / Hoiva Oy:n hoivakodissa	alle vuoden	2	9
	1–2 vuotta	6	27
	3–5 vuotta	3	14
	6–10 vuotta	4	19
	11–20 vuotta	3	14
	yli 20 vuotta	4	18
	Yhteensä	22	101 (*)

*) Prosentit ilmoitettu ilman desimaaleja, pyöristäminen lähimpään kokonaislu-
kuun antaa summaksi 101, eikä 100

Hoivakoti, jossa työskentelee	Kyläkallio	5	24
	Kotikallio	4	19
	Leenankoti	2	10
	Hoiva Viikki	7	33
	Elim-koti	3	14
	Yhteensä	21	100

Onko työskennellyt vapaaehtoistyön- tekijän tai vapaa- ehtoistyöntekijöi- den kanssa työ- paikalla	kyllä	15	68
	ei	7	32
	Yhteensä	22	100

Onko työskennellyt vapaaehtoistyön- tekijän tai vapaa- ehtoistyöntekijöi- den kanssa samas- sa työvuorossa	kyllä	13	59
	ei	9	41
	Yhteensä	22	100

6.2 Vapaaehtoistoiminnan organisointi, perehdytys, koulutus

Vapaaehtoistoiminnan organisoinnista, perehdytyksestä ja koulutuksesta kysyttiin sähköisen kyselylomakkeen 15:ssä ensimmäisessä monivalintakysymyksessä. Monivalintakysymyksissä vastaajia pyydettiin merkitsemään kunkin väittämän kohdalle, missä määrin vastaaja on samaa mieltä tai eri mieltä väittämän kanssa. Monivalintakysymysten vastausvaihtoehdoissa käytettiin Likertasteikkaa, jossa vastausvaihtoehdot olivat: täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. Tulosten esittelyssä noudatetaan kyselylomakkeen järjestystä. Kunkin kysymyksen kohdalla prosentit ilmoitetaan kokonaislukuina, pyöristettyinä lähimpään kokonaislukuun. Eniten vastauksia saanut vaihtoehto alleviivataan raportin selventämiseksi. Erillisessä taulukossa esitetään kuinka monta

vastausta kukin kysymys ja vastausvaihtoehto sai. Taulukossa esitetään myös kunkin kysymyksen vastausten keskiarvo sekä mediaani eli keskiluku.

Monivalintakysymysten väittämät:

Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: 42 % ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli molempia 21 % vastaajista. Täysin samaa mieltä oli 11 % ja täysin eri mieltä 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: 47 % ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli 26 %, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 11 % ja täysin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin: 44 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli 28 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 17 % ja täysin samaa mieltä oli 11 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: 50 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli 25 %. Ei samaa eikä eri mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 10 %. Täysin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: 68 % oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä olevia oli 27 %. Täysin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: 30 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Vaihtoehdot täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä ja täysin samaa mieltä saivat kukin 20 % vastauksista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 10 % vastaajista.

Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: 38 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 19 % vastaajista. Täysin eri mieltä oli 14 % ja ei samaa eikä eri mieltä oli 10 % vastaajista.

Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet: 47 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. 26 % oli täysin samaa mieltä. Jokseenkin eri mieltä olevia oli 21 % ja ei samaa eikä eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvässä ajoin: 29 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä, mutta 29 % oli myös täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Vastaajista 19 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 14 % ei samaa eikä eri mieltä. Täysin eri mieltä oli 10 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitetussa tehtävässä: 45 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. 36 % oli täysin samaa mieltä ja 18 % ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta: 30 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Ei samaa eikä eri mieltä sekä jokseenkin samaa mieltä oli molempia 25 % vastaajista. Täysin samaa mieltä oli 20 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito: 37 % vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. 32 % oli jokseenkin eri mieltä. Täysin eri mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli molempia 16 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveystyökokemusta: 45 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. 23 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. Jokseenkin samaa mieltä oli 18 % vastaajista. Täysin eri mieltä oli 14 % vastaajista.

Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: 29 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 24 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä ja jokseenkin eri mieltä oli molempia 18 % vastaajista. Täysin eri mieltä oli 12 % vastaajista.

Yksikössäni vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat mielestäni asiaankuuluvia ja sopivia: Täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli molempia 44 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 11 % vastaajista.

TAULUKKO 2. Monivalintakysymykset: vapaaehtoistoiminnan organisointi, perehdytys ja koulutus (pois lukien vastausvaihto 6: En osaa sanoa)

Eri vastaajia 22

Väittäjä	Täysin eri mieltä (1)	Jokseenkin eri mieltä (2)	Ei samaa eikä eri mieltä (3)	Jokseenkin samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Vastaajia yhteensä	Keskiarvo	Mediaani eli keskiluku
Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin	1	4	8	4	2	19	3,11	3
Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin	1	5	9	2	2	19	2,95	3
Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin	0	5	3	8	2	18	3,39	4
Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin	1	5	2	10	2	20	3,35	4
Vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin	1	0	0	6	15	22	4,55	5
Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta	4	4	2	6	4	20	3,1	4
Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa	3	4	2	8	4	21	3,29	4
Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet	0	4	1	9	5	19	3,79	4

Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin	2	6	3	4	6	21	3,29	3
Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitetussa tehtävässä	0	0	4	10	8	22	4,18	4
Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta	0	6	5	5	4	20	3,35	3
Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito	3	6	7	3	0	19	2,53	3
Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta	3	10	5	4	0	22	2,45	2
Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla	2	3	3	4	5	17	3,41	4
Yksikössäni vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat mielestäni asiaankuuluvia ja sopivia	0	0	2	8	8	18	4,33	4

Yhteenvetoa tuloksista: Vastaukset hajaantuivat, kun kysyttiin onko vapaaehtoistoiminta työpaikalla suunniteltu ja järjestetty hyvin. Molempien väittämien vastausten mediaaniksi muodostui vastausvaihtoehto ”Ei samaa eikä eri mieltä”, saaden yli 40 % kannatuksen. Toisaalta 56 % vastanneista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin. Suurin osa vastaajista eli 60 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tehtäviin. Huomattavaa on, että peräti 95 % vastaajista oli sitä mieltä, että vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin. 50 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä, kun kysyttiin onko vastaaja saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta. 57 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä, kun kysyttiin onko vastaaja saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa.

Suurin osa eli 74 %, oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että tietää vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet. Väittämän ”Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin” vastaukset hajaantuivat eri vastausvaihtoehtojen kesken: jokseenkin eri mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 29 %. Huomattavaa on, että sairaanhoitajista 80 % oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, kun perus- ja lähihoitajista täysin samaa mieltä oli 0 %. Perus- ja lähihoitajista 50 % oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Suurin osa eli 82 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitettussa tehtävässä. Vastaukset hajaantuivat tasaisesti eri vastausvaihtoehtojen kesken, kun kysyttiin, tarvitsisivatko vastaajan yksikössä toimineet vapaaehtoistyöntekijät enemmän koulutusta tai pitäisikö vapaaehtoistyöntekijöillä olla jokin erityistaito. Molempien väittämien vastausten mediaaniksi eli keskiluvuksi muodostui vastaus ”Ei samaa eikä eri mieltä”. Suurin osa eli 59 % oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä, kun kysyttiin pitäisikö vapaaehtoisilla olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta. 53 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla. Huomattavaa on, että sairaanhoitajista 100 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä tämän väittämän kanssa, kun perus- ja lähihoitajista vain 36 % oli jokseenkin samaa tai täysin samaa mieltä. Vastaajat olivat selkeästi sitä mieltä, että vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat olleet asiankuuluvia ja sopivia – 89 % kaikista vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa.

6.3 Vapaaehtoistoiminta työpaikan arjessa

Vapaaehtoistoiminnasta työpaikan arjessa kysyttiin sähköisen kyselylomakkeen monivalintakysymysten toisessa vaiheessa 16:lla eri monivalintakysymyksellä eli väittämällä. Monivalintakysymyksissä vastaajia pyydettiin merkitsemään kunkin väittämän kohdalle, missä määrin vastaaja on samaa mieltä tai eri mieltä

väittämän kanssa. Monivalintakysymysten vastausvaihtoehdoissa käytettiin Likert-asteikkoa, jossa vastausvaihtoehdot olivat: täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. Tulosten esittelyssä noudatetaan kyselylomakkeen järjestystä. Kunkin kysymyksen kohdalla prosentit ilmoitetaan kokonaislukuina, pyöristettyinä lähimpään kokonaislukuun. Eniten vastauksia saanut vaihtoehto allervivataan raportin selventämiseksi. Erillisessä taulukossa esitetään kuinka monta vastausta kukin kysymys ja vastausvaihtoehto sai. Taulukosta löytyy myös kunkin kysymyksen vastausten keskiarvo sekä mediaani eli keskiluku.

Monivalintakysymysten väittämät:

Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä: 38 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 33 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä ja jokseenkin eri mieltä oli molempia 14 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä: 45 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Täysin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä oli molempia 20 %. Ei samaa eikä eri mieltä oli 15 % vastaajista.

Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin: 45 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Täysin samaa mieltä oli 40 % ja ei samaa eikä eri mieltä oli 10 %. Jokseenkin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: 35 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli 30 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä sekä jokseenkin samaa mieltä oli molempia 15 %. Täysin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi: 40 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Täysin eri mieltä oli

35 % ja ei samaa eikä eri mieltä oli 20 %. Jokseenkin samaa mieltä oli 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja perehdyttäminen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa: 45 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Ei samaa eikä eri mieltä oli 25 % ja jokseenkin samaa mieltä oli 20 %. Täysin eri mieltä oli 10 % vastaajista.

Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani: 65 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 25 %. Ei samaa eikä eri mieltä ja täysin eri mieltä oli 5 % vastaajista.

Koen vapaaehtoistyöntekijät työpaikalla positiivisena asiana: 81 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 14 % ja täysin eri mieltä 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: 45 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Täysin eri mieltä oli 25 %, ei samaa eikä eri mieltä 15 %. Jokseenkin samaa mieltä oli 10 % ja täysin samaa mieltä 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: 33 % vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 27 %, täysin eri mieltä oli 20 %. Jokseenkin eri mieltä oli 13 % ja täysin samaa mieltä 7 % vastaajista.

Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: 52 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 29 % ja ei samaa eikä eri mieltä oli 10 %. Jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä oli molempia 5 % vastaajista.

Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa: Jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 39 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 17 % ja jokseenkin eri mieltä oli 6 % vastaajista.

Vapaaehtoistoiminta aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla: 55 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Täysin eri mieltä oli 35 %. Ei samaa eikä eri mieltä sekä jokseenkin samaa mieltä oli molempia 5 % vastaajista.

En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani: 50 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 40 % ja ei samaa eikä eri mieltä 10 % vastaajista.

Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä oli molempia 43 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 14 % vastaajista.

Työni olisi helpompaa, jos työpaikallani ei olisi vapaaehtoistoimintaa: 50 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Täysin eri mieltä oli 45 % vastaajista. Jokseenkin samaa mieltä oli 5 %.

TAULUKKO 3. Monivalintakysymykset: vapaaehtoistoiminta työpaikan arjessa (pois lukien vastausvaihtoehto 6: En osaa sanoa)

Eri vastaajien määrä: 22

Väittäjä	Täysin eri mieltä (1)	Jokseenkin eri mieltä (2)	Ei samaa eikä eri mieltä (3)	Jokseenkin samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Vastaajia yhteensä	Keskiarvo	Mediaani eli keskiluku
Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä	0	3	3	7	8	21	3,95	4
Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä	0	4	3	9	4	20	3,65	4
Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin	0	1	2	9	8	20	4,2	4
Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni	1	6	3	3	7	20	3,45	4

Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi	7	8	4	1	0	20	1,95	2
Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja pehdyttäminen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa	2	9	5	4	0	20	2,55	2
Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani	1	0	1	5	13	20	4,45	5
Koen vapaaehtoistyöntekijät työpaikalla positiivisena asiana	1	0	0	3	17	21	4,67	5
Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla	5	9	3	2	1	20	2,25	2
Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein	3	2	5	4	1	15	2,87	3
Vapaaehtoistoinnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani	1	1	2	6	11	21	4,19	5
Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa	0	1	3	7	7	18	4,11	4
Vapaaehtoistointa aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla	7	11	1	1	0	20	1,8	2
En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani	0	0	2	8	10	20	4,4	5
Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani	0	0	3	9	9	21	4,29	4
Työni olisi helpompaa, jos työpaikallani ei olisi vapaaehtoistointaa	9	10	0	1	0	20	1,65	2

Yhteenvetoa tuloksista: Suurin osa eli 71 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikalla ollut selvä. 65 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä. Selvästi suurin osa eli 85 % oli sitä mieltä, että yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin. Kuitenkin vain puolet vastaajista oli sitä mieltä, että vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut

työpäivää. Toisaalta 75 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä väitteen ”Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi” kanssa. 55 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen tai perehdyttäminen veisi liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa.

Selkeästi suurin osa eli 90 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijöistä on hyötyä työpaikalla. 95 % vastaajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijät ovat positiivinen asia työpaikalla. 70 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämän ”Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla” kanssa. Vastaukset hajaantuivat eri vastausvaihtoehtojen kesken kysyttäessä vaihtuvatko vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt liian usein. Tämän kysymyksen mediaaniksi eli keskiluvuksi muodostuikin vastausvaihtoehto ”Ei samaa eikä eri mieltä”, saaden 33 % vastauksista.

Selkeästi suurin osa eli 81 % vastaajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikalla. 78 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa. Suurin osa eli 90 % oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että vapaaehtoistoiminta aiheuttaisi ylimääräistä stressiä työpaikalla. 90 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän ”En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani” kanssa. 86 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän ”Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani”. Peräti 95 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että työ olisi helpompaa, jos työpaikalla ei olisi vapaaehtoistoimintaa.

6.4 Tyytyväisyys vapaaehtoistoimintaan ja kommentteja vapaaehtoistoiminnasta

Vastaajien tyytyväisyyttä vapaaehtoistoimintaan kysyttiin sähköisen kyselylomakkeen monivalintakysymysten kolmannessa vaiheessa kuudella (6) eri monivalintakysymyksellä eli väittämällä. Monivalintakysymyksissä vastaajia pyydettiin merkitsemään kunkin väittämän kohdalle, missä määrin vastaaja on samaa mieltä tai eri mieltä väittämän kanssa. Monivalintakysymysten vastausvaihtoehtoisissa käytettiin Likert-asteikkoa, jossa vastausvaihtoehdot olivat: täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. Tulosten esittelyssä noudatetaan kyselylomakkeen järjestystä. Kunkin kysymyksen kohdalla prosentit ilmoitetaan kokonaislukuina, pyöristettyinä lähimpään kokonaislukuun. Eniten vastauksia saanut vaihtoehto alleviivataan raportin selventämiseksi. Erillisessä taulukossa esitetään kuinka monta vastausta kukin kysymys ja vastausvaihtoehto sai. Taulukosta löytyy myös kunkin kysymyksen vastausten keskiarvo sekä mediaani eli keskiluku.

Monivalintakysymysten väittämät:

Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: 36 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 23 % ja täysin samaa mieltä 18 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä oli 14 % ja täysin eri mieltä 9 %.

Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani: 53 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Täysin samaa mieltä oli 37 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä ja jokseenkin eri mieltä oli molempia 5 % vastaajista.

Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: 44 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Täysin samaa mieltä oli 22 % ja ei samaa eikä eri mieltä 17 %. Jokseenkin eri mieltä oli 11 % ja täysin eri mieltä 6 % vastaajista.

Yhteenvetoa tuloksista: Väittämän ”Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan” vastaukset hajaantuivat tasaisesti eri vastausvaihtoehtoihin. Jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä vastausvaihtoehdot keräsivät 45 % vastauksista, mutta jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä vaihtoehdot keräsivät myös 41 % vastauksista. Vastausten mediaaniksi muodostuikin vaihtoehto ”Ei samaa eikä eri mieltä”. Väittämän ”Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani” vastauksista suurin osa eli 89 % oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. 67 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä tyytyväisyydestä vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella. Peräti 100 % vastaajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikalla olla enemmän. 95 % oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikalla kehittää paremmaksi. 94 % oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoimintaa pitäisi Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi.

Sähköisen kyselylomakkeen viimeinen kysymys oli avoin kysymys, jossa vastaajalta kysyttiin, mitä hän haluaisi vielä sanoa työpaikkansa vapaaehtoistoinnasta ja vapaaehtoistyöntekijöistä tutkimuksen tekijälle, esimerkiksi kommentteja, ajatuksia, palautetta. Vastaukset mukailivat kyselylomakkeen monivalintakysymyksiin saatuja vastauksia. Vastauksista nousivat esiin esimerkiksi etukäteisinformaation puute, vapaaehtoistoinnin vähyyys tällä hetkellä sekä toive, että hoitotyöntekijöillä pitäisi olla enemmän aikaa vapaaehtoisten tukemiseen ja ohjaukseen ensimmäisillä kerroilla. Lisäksi mainittiin toiveet siitä, että vapaaehtoisten tulisi osallistua ainakin joihinkin hoidollisiin toimenpiteisiin, kuten syöttämiseen, eikä vapaaehtoisiksi otettaisi ihmisiä, joilla on alkoholi- tai mielen-terveysongelmia.

Avoimeen kysymykseen vastasi 10 vastaajaa. Tässä suurin lainauksin avoimeen kysymykseen saadut vastaukset:

Vapaaehtoistoimintaa ei ole juurikaan ollut työpaikallani, ja ne kerat kun on ollut on huonosti infottu. Olisi tärkeätä että vapaaehtoistoiminta olisi jatkuvaa. Mielestäni työpaikkani hyötyisi siitä jos meillä

kävisi esim kerran viikossa sama vapaaehtoinen tai useampikin pitämässä asukkaille virkistystuokioita.

Suunnitelmallinen vapaaehtoistyöiminta on vasta keshitysvaiheessaan. Jo olevat vapaaehtoiset keskittyvät asukkaiden saattamiseen viriketapahtumiin yms. Mielestäni se on hyvä järjestely, en oleta heidän toimivan avuttavassa hoitotyössä. Kehittämistoimiin sujuvan vapaaehtoistyön järjestämiseksi ja rakentamiseksi on jo alettu. Uskon toiminnan löytävän omat uomansa ajan kuluessa.

Vapaaehtoistyöntekijät eivät koskaan korvaa ammattitaitoista henkilökuntaa, eikä heitä kuulu käyttääkään siihen tarkoitukseen, mutta he ovat korvaamattomia antaessaan aikaa yksinäisille vanhuksille.

Meillä käy hyvin vähän vapaaehtoisia. Tiedän, että yritystä saada heitä tänne Viikkiin on, mutta onkohan tämä sijainti huono tai asiakaskunta liian haastava vapaaehtoisille? Psykkisesti sairaat ihmiset ovat aika haasteellisia ja meillä esiintyy myös muistisairailta sellaisia käytöshäiriöitä, jotka voivat ehkä kouluttamatonta jopa pelottaa. Meillä on nimetyt vapaaehtoistoiminta yhteyshenkilöt, jotka hoitavat asiansa hyvin. Mielestäni henkilökunta meillä suhtautuu myönteisesti vapaaehtoisiin.

Vapaaehtoiset tarvitsisivat ensimmäisinä kertoina käydessään osastoilla tukea ja ohjausta paljon. Arkirutiinit vievät aikaa paljon, joten pitäisi olla aikaa ensimmäisiin kertoihin vapaaehtoisten kanssa.

Asukkaat ovat meillä odotelleet vapaaehtoisia, joten terveisiä heille.

Vapaaehtoistyöntekijöitä tarvitaan enemmän. Se tuo vanhuksille iloa ja vaihtelua.”

Vapaaehtoistyöntekijät ovat tervetulleita niillä edellytyksillä, että voivat kuitenkin osallistua ainakin joihinkin hoidollisiin toimenpiteisiin kuten syöttämisiin- Joskus on tuntunut, että vapaaehtoinen on vain "tiellä", jos hän ei ole kykeneväinen auttamaan vanhuksia. Enimmäkseen työmme on kuitenkin hoitotyötä. Enimmäkseen kokemukset kuitenkin hyviä ja on hienoa, kun saadaan ylimääräistä apua.

Keväällä on suunniteltu vapaaehtoistoimintaa. Alku kuullosti hyvältä. Nyt ei ole tietoa vapaaehtoistoiminnasta.

Hyvää jatkoa ja toivoisin, että vapaaehtoistyötekijöistä valinnasta ei otettaisi alkoholisia ja mielenterveysiä ongelmia henkilöitä. KIITOS.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa kerrotaan opinnäytetyön tutkimuksen johtopäätöksistä, jotka on tehty kyselytutkimuksen tulosten pohjalta. Esittelyssä noudatetaan opinnäytetyön tutkimuksen sähköisen kyselylomakkeen kysymysten järjestystä.

7.1 Vapaaehtoistoiminnan organisointi, perehdytys ja koulutus

Vastausten perusteella Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa käy tällä hetkellä melko harvakseltaan vapaaehtoisia. Vastaukset hajaantuivat, kun kysyttiin onko työpaikan vapaaehtoistoiminta suunniteltu ja järjestetty hyvin, mutta hieman yli puolet vastaajista piti vapaaehtoistoiminnan organisointia Helsingin Diakonissalaitoksella kuitenkin hyvänä. Lähes kaikki vastaajien mielestä vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin. Puolet vastaajista koki saaneensa tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta. Hieman yli puolet koki saaneensa tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa.

Näiden vastausten perusteella vapaaehtoistoiminnan kehittämistyö on Helsingin Diakonissalaitoksella vielä kesken. Vastauksista nousee esiin tarve hoitotyöntekijöiden parempaan perehdytykseen vapaaehtoistoimintaan ja vapaaehtoistyöntekijöihin liittyen. Vapaaehtoistoimintaa suunniteltaessa voitaisiin muistaa hoitotyöntekijöiden toive siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin.

Vastausten perusteella tieto vapaaehtoisten tulosta työpaikalle tavoittaa sairaanhoitajat hyvissä ajoin. Perus- ja lähihoitajista puolet oli jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä tiedon saannista hyvissä ajoin. Hoivakodeissa sairaanhoitajat toimivat usein esimerkiksi perus- ja lähihoitajien lähiesimiehinä tai tiiminvetäjinä, joten tästä voinee päätellä, että näissä asemissa toimivat sairaanhoitajat saavat tiedon vapaaehtoisista ennen perus- ja lähihoitajia. Vapaaehtoistyönteki-

jöistä tiedottamiseen ja kaikkien hoitotyöntekijöiden informoimiseen voisi näiden vastausten perusteella kiinnittää jatkossa huomiota.

Hieman yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että hoitotyöntekijät ovat halutesaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla. Huomattavaa on, että kaikki sairaanhoitajat olivat jokseenkin samaa tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa, kun perus- ja lähihoitajista jokseenkin samaa tai täysin samaa mieltä oli vain hieman yli kolmannes. Vastausten perusteella herää ajatus, että hoivakodeissa tulisi jatkossa pyrkiä lisäämään kaikkien hoitotyöntekijöiden, myös perus- ja lähihoitajien, vaikutusmahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnan suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa.

7.2 Vapaaehtoistoiminta työpaikan arjessa

Suurin osa vastaajista piti työnjakoa vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä selvänä. 2/3 osaa vastaajista oli jokseenkin samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet tulisivat olla kaikille vapaaehtoistyöntekijöille ja hoitotyöntekijöille selviä. Näin ei kuitenkaan aina välttämättä ole. Esimerkiksi kyselylomakkeen viimeisessä avoimessa kysymyksessä, jossa sana oli vapaa, nousi esiin hoitotyöntekijän oma näkemys siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden tulisi osallistua myös hoidollisiin toimenpiteisiin, kuten syöttämiseen. Hoitotyö tai hoidollisiin toimenpiteisiin osallistuminen ei kuitenkaan ole vapaaehtoistyöntekijän työtä, eikä sellaista heiltä saisi odottaa. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet on merkittävä aihe koko vapaaehtoistoiminnan toimivuuden kannalta, joten näiden asioiden kertaamiseen voisi jatkossa kiinnittää huomiota.

Selvästi suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin. Melkein kaikki vastaajat kokivat vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikalla. Suurimman osan mielestä vapaaehtois-

toiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikalla. Lähes kaikki vastaajat kokivat vapaaehtoistyöntekijät positiivisena asiana työpaikalla. Kyselyn vastauksen perusteella voidaan päätellä, että yleisesti ottaen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijät kokevat vapaaehtoistoiminnan hyödyllisenä ja positiivisena asiana työpaikallaan.

7.3 Tyytyväisyys vapaaehtoistoimintaan ja kommentteja vapaaehtoistoiminnasta

Vastaukset hajaantuivat negatiivisiin ja positiivisiin kysyttäessä tyytyväisyyttä työpaikalla järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan. Selkeästi suurin osa vastaajista oli tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikalla. Yli 2/3 osaa vastanneista oli tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella. Kaikkien vastaajien mielestä vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikalla olla enemmän. Lähes kaikkien vastaajien mielestä vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikalla ja Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi.

Nämä kyselystä saadut tulokset kuvaavat hyvin hoitotyöntekijöiden yleistä tyytyväisyyttä (tai tyytymättömyyttä) vapaaehtoistoimintaan työpaikoillaan Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa syksyllä 2012. Kuten edellä on tullut todettua, vapaaehtoistoiminnan kehitystyö Helsingin Diakonissalaitoksella on vielä kesken. Näistä tuloksista nousee esiin hoitotyöntekijöiden toiveentistä paremmasta vapaaehtoistoiminnasta, jota olisi hoivakodeissa jatkossa enemmän.

7.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksentekoon liittyy eettisiä kysymyksiä, jotka opinnäytetyöntekijän on otettava huomioon. Lähtökohtana tulee olla ihmisarvon kunnioittaminen. Ihmisten itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa antamalla ihmisille mahdollisuus päättää, haluavatko he osallistua tutkimukseen. Yleensä tutkimukseen osallistuvilta henkilöiltä edellytetään annettu suostumus (informed consent). Kaikki

tärkeät näkökohdat siitä, mitä tulee tapahtumaan tai mitä saattaa tapahtua tutkimuksen kuluessa, paljastetaan tutkimushenkilölle ja henkilön tulee olla kykenevä ymmärtämään tämä informaatio. Termillä suostumus tarkoitetaan sitä, että henkilö on pätevä tekemään rationaalisia ja kypsiä arviointeja, ja että osallistumisesta koskevan suostumuksen tulee olla vapaaehtoista. (Hirsjärvi 2007, 25.)

Epärehellisyyttä tulee välttää kaikissa tutkimustyön vaiheissa. Keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee noudattaa. Esimerkiksi toisen kirjoittajan tekstiä ei plagioida tai lainata luvatta, tuloksia ei yleistetä kriittikittömästi, tuloksia ei sepitetä eikä kaunistella, eikä raportointi saa olla harhaanjohtavaa tai puutteellista. (Hirsjärvi 2007, 25–26.)

Hyvään tieteelliseen tapaan kuuluvat muun muassa varuillaan olo ja herkkyys eettisten asioiden suhteen; asiantuntijoiden konsultointi eettisissä kysymyksissä; yleinen huolellisuus ja tarkkuus sekä rehellisyys tutkimustyössä; eettisesti kestävien tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmien käyttö; tutkittavan oikeus kieltäytyä tai vetäytyä tutkimuksesta; luottamuksellinen tiedon kerääminen ja käsittely; avoimuus tulosten julkaisemisessa; toisten työn tulosten asianmukainen ja kunnioittava käyttö; tutkimuksen raportointi tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti; loukkaavien, tyypittelevien, alistavien tai mitätöivien ilmaisujen välttäminen raportoinnissa sekä tutkimustulosten omistajuuteen ja säilyttämiseen liittyvien päätösten ilmoittaminen raportissa (Vilkkä 2007, 91).

Tutkimusta koskevat yksityisyyttä koskevat normit ovat yhteneväiset lainsäädännön kanssa ja ne sitovat kaikkia tutkijoita. Lainsäädäntö ja tutkimusetiikka ovat kaikille tutkijoille, opiskelijoista ammattitutkijoihin, samat. Tutkimusetiikan noudattaminen on jokaisen tutkijan velvollisuus. (Vilkkä 2007, 91–92.)

Tässä opinnäytetyössä opinnäytetyöntekijä oli opinnäytetyöprosessin joka vaiheessa sitoutunut kunnioittamaan ja huomioimaan eettiset seikat, joita opinnäytetyön tekemiseen ja kirjoittamiseen liittyy. Opinnäytetyöntekijä oli sitoutunut kunnioittamaan ihmisarvon loukkaamattomuuden periaatetta. Opinnäytetyön kyselytutkimukseen vastaaminen oli täysin vapaaehtoista ja se tapahtui ano-

nyymisti. Linkki sähköiseen kyselytutkimukseen lähetettiin Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöiden omaan henkilökohtaiseen työ sähköpostiin, johon vain kullakin työntekijällä on omalla henkilökohtaisella käyttäjätunnuksella ja salasanalla pääsyoikeus. Sähköisen kyselylomakkeen kanssa lähetettiin saatekirje, jossa oli selvitys tutkimuksesta ja sen tarkoituksesta. Saatekirjeen luettuaan hoitotyöntekijällä oli vapaus päättää vastaako hän kyselytutkimukseen vai ei. Tutkittava sai keskeyttää osallistumisensa kyselytutkimukseen vastaamisessa missä vaiheessa tahansa. Kyselyyn vastaaminen, sen keskeyttäminen tai vastaamatta jättäminen ei edellyttänyt perusteluja, eivätkä valinnat vaikuttaneet eivätkä vaikuta vastaajan työsuhteeseen. Kyselytutkimukseen osallistuminen ei aiheuttanut kustannuksia vastaajalle. Kyselytutkimuksesta saatuja tietoja käytetään vain tähän opinnäytetyöhön. Aineiston käsittely tapahtuu luottamuksellisesti salassapitosäännösten mukaisesti. Opinnäytetyön raportista ei voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Kyselytutkimuksesta saatu aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Opinnäytetyöntekijä suostui siihen, että Helsingin Diakonissalaitoksen internet-sivuilla näkyy opinnäytetyöntekijän nimi ja sähköpostiosoite, Helsingin Diakonissalaitoksen Eettisen toimikunnan puolto tutkimukselle sekä linkki valmiiseen PDF-muotoiseen opinnäytetyöhön.

Tutkimuksen pätevyydellä eli validiteetilla tarkoitetaan mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa oli tarkoitus mitata. Pätevässä tutkimuksessa ei saisi olla systemaattista virhettä. Tällä tarkoitetaan sitä, millä tavalla vastaajat ovat ymmärtäneet mittarin, kyselylomakkeen ja kysymykset. Tulokset vääristyvät, jos vastaaja ei ajattelekaan tutkijan olettamalla tavalla. Validiteettia eli pätevyyttä tulee tarkastella jo tutkimusta suunniteltaessa. Olennaista on, miten onnistuneesti tutkija on kyennyt siirtämään tutkimuksessa käytetyn teorian käsitteet ja ajatuskokonaisuuden kyselylomakkeeseen. (Vilka 2005, 161.)

Tutkimuksen luotettavuudella eli reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten tarkkuutta eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia ja mittaustulosten toistettavuutta. Tällä tarkoitetaan sitä, että toistettaessa mittaus saman henkilön kohdalla, saadaan sama mittaustulos tutkijasta riippumatta. Voidaan kuitenkin katsoa, että tutkimus on luotettava aina ajassa ja paikassa. Tutkimustuloksia ei

täten pidä yleistää niiden pätevyysalueen ulkopuolelle, kuten esimerkiksi toiseen aikaan. (Vilkkä 2005, 161.) Tämä opinnäytetyö on kuvaileva kyselytutkimus nimenomaan Helsingin Diakonissalaitoksen organisoimasta vapaaehtoistoiminnasta ja nimenomaan Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakohteissa syyskuussa 2012 – tulokset eivät siis ole yleistettävissä koskemaan jotakin muuta vapaaehtoistoimintaa jossakin muussa ympäristössä tai jonakin muuna ajankohtana.

Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus muodostavat yhdessä kokonaisluotettavuuden. Kun tutkittu otos edustaa perusjoukkoa ja mittaamisessa on mahdollisimman vähän satunnaisuutta, on kokonaisluotettavuus hyvä. Luotettavuutta voivat heikentää monet asiat tutkimusprosessin aikana. Satunnaisvirheitä voivat aiheuttaa esimerkiksi se, että vastaaja ymmärtää asian eri tavalla kuin tutkija tai tutkija tekee virheitä tallentaessaan. (Vilkkä 2005, 161–162.) Kyselytutkimusten heikkouksina nähdään tavallisesti aineiston pinnallisuus ja tutkimuksia pidetään teoreettisesti vaatimattomina. Haittana pidetään myös sitä, ettei ole mahdollista varmistua siitä, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen; ovatko he pyrkineet vastamaan huolellisesti ja rehellisesti. (Hirsjärvi 2007, 190.) Vapaaehtoistoimintaa ja vapaaehtoistyöntekijöitä pidetään yleisesti hyvänä, positiivisena ja arvostettuna asiana, joten on esimerkiksi mahdollista, että tässä kyselytutkimuksessa vastaajat ovat halunneet vastata kysymyksiin todellisuutta positiivisemmin tai niin kuin ovat ajatelleet vapaaehtoistyötä koskeviin kysymyksiin kuuluvan vastata.

Ei ole myöskään selvää, ovatko kyselytutkimuksen vastausvaihtoehdot olleet onnistuneita vastaajien näkökulmasta katsottuna. Väärinymmärrysten kontrollointi on vaikeaa. Hyvän kyselylomakkeen laatiminen vie aikaa ja vaatii tutkijalta tietoa ja taitoa. Lisäksi kyselytutkimuksissa kato eli vastaamattomuus nousee joissakin tapauksissa suureksi. (Hirsjärvi 2007, 190.) Usein kyselytutkimuksissa vastaajia saattaa olla vain 25–30 prosenttia otoksesta (Vilkkä 2007, 59). Tämän opinnäytetyön tutkimuksen vastausprosentti oli 29,7 %, joten katoa tuli 70,3 %. Vastausprosentti oli tutkijalle pettymys, mutta saatu aineisto on kuitenkin pyritty käymään läpi ja esittelemään tutkimusraportissa mahdollisimman tarkasti, tarkistaen kirjoitetut tulokset moneen kertaan. Odotettua alhaisemmaksi jäänyt

vastausprosentti kuitenkin voidaan katsoa heikentävän tutkimuksen luotettavuutta. Toisaalta luotettavuuteen oleellisesti vaikuttavia tallennusvirheitä ei tässä opinnäytetyössä ole voinut tapahtua, sillä saadut vastaukset tallentuivat sähköisen kyselylomakkeen kautta suoraan analysoinnissa käytettyyn Webropol-ohjelmistoon ilman, että tutkijan piti niitä sinne erikseen syöttää. Koko opinnäytetyö- ja tutkimusprosessi on pyritty kuvaamaan tässä opinnäytetyön raportissa mahdollisimman tarkasti, jotta lukijalle ei jäisi epäselväksi, miten työ on alusta loppuun toteutettu ja miten tulokset on saatu.

7.5 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi alkoi keväällä 2011 aiheen ideoinnilla, opinnäytetyöhön liittyvillä ryhmäohjauksilla ja ensimmäisten yhteistyökumppaneiden tapaamisilla. Kokopäivätöiden ohessa tutkimussuunnitelman työstäminen tuntui haastavalta ja alkuun pääseminen hankalalta. Aktiivinen työskentelyvaihe pääsi kunnolla käyntiin vasta keväällä 2012, jolloin aiheen ja tutkimuskohteen rajaus lopulliseen muotoonsa varmistui. Tutkimussuunnitelman kirjoittaminen huhtitoukokuussa 2012 oli yksi opinnäytetyöprosessin työläimmistä vaiheista, mutta tehty työ palkittiin ohjaavien opettajien, Hoiva Oy:n palvelualuejohtaja Silverin ja Helsingin Diakonissalaitoksen Eettisen toimikunnan puolloilla sekä myöhemmin vielä Hoiva Oy:n johtoryhmän myöntämällä lopullisella tutkimusluvalla.

Tämä opinnäytetyö on elämäni ensimmäinen käytännön kokemus ja harjoitus tutkimuksen tekemisestä. Aikaisemmin olen opiskellut tutkimuksen teon perusperiaatteita koulussa teoriaopintojen aikana, mutta tämä oli ensimmäinen kerta, kun pääsin harjaannuttamaan tutkimuksen tekoa käytännössä. Omaa tutkimusta tekemällä opin ihan toisella tavalla mitä kaikkea tutkimuksen teko tutkijalta vaatii ja kuinka haastavaa se ensikertalaiselle voi olla. Koko opinnäytetyöprosessin ajan on käytännössä ollut pakko harjoitella keskeneräisyyden, turhautuneisuuden ja epävarmuuden tunteiden sietämistä, joiden sietämistä pitkissä projekteissa ja työelämässäkin tarvitaan. Mentoreiden eli tässä tapauksessa ohjaavien opettajien vinkit, ammattitaito ja kokemus ovat olleet monessa kohtaa kultaakin kalliimpia. Välillä opinnäytetyö on tuntunut olevan ikuisuusprojekti,

mutta työn edetessä olen ymmärtänyt oppineeni lisää pitkäjänteisyyttä, kärsivällisyyttä ja stressinsietokykyä. Nämä ovat tärkeitä ominaisuuksia, joita tämän päivän työelämässä sekä alati muuttuvissa toimintaympäristöissä sairaanhoitajana työskennellessä tarvitaan. Voin siis sanoa tämän tutkimuksen tekemisen ja opinnäytetyön kirjoittamisen kasvattaneen minua ammatillisesti paljon.

Tekemäni tutkimus koski hoitotyöntekijöiden kokemuksia Helsingin Diakonissalaitoksen organisoimasta vapaaehtoistoiminnasta työpaikoillaan Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa. Opinnäytetyön kyselytutkimus koski nimenomaan Helsingin Diakonissalaitoksen organisoimaa vapaaehtoistoimintaa ja nimenomaan Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa – tulokset eivät siis ole yleistettävissä koskemaan jotakin toista vapaaehtoistoimintaa jossakin muussa ympäristössä.

Yhteisöllisyys ja kansalaistoiminta olivat yksi viidestä koko Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön kehitystyön painopisteistä vuonna 2011 (Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012, 19). Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnan organisoinnissa ja organisaatiossa onkin tapahtunut paljon muutoksia tämän opinnäytetyöprosessin aikana. Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnassa on eletty ja eletään uudistuksen ja kehityksen aikaa. Täten voidaan todeta, että tämän kyselytutkimuksen tulokset kuvaavat hoivakotien hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta nimenomaan syyskuussa 2012, eivät-kä tulokset ole välttämättä siirrettävissä johonkin toiseen ajankohtaan.

Kyselytutkimuksen vastausprosentti oli kohtalainen 29,7 %. Toisaalta usein kyselytutkimuksissa vastaajia saattaa olla vain 25–30 prosenttia otoksesta (Vilkkä 2007, 59). Odotettua alhaisemmasta vastausprosentista huolimatta, kyselytutkimuksesta saatiin joitakin mielenkiintoisia tuloksia ja aineistosta nousi esiin muutamia huomionarvoisia kehittämiskohteita. Vastausten perusteella ilmeni tarve hoitotyöntekijöiden parempaan perehdytykseen vapaaehtoistoimintaan ja vapaaehtoistyöntekijöihin liittyen. Myös vapaaehtoistyöntekijöiden oikeuksien ja velvollisuuksien kertaamisen voisi jatkossa kiinnittää huomiota. Vapaaehtoistoimintaa suunniteltaessa voitaisiin muistaa hoitotyöntekijöiden toive siitä, että vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitet-

tuihin tehtäviin. Vapaaehtoistyöntekijöistä tiedottamiseen ja kaikkien hoitotyöntekijöiden, etenkin perus- ja lähihoitajien, parempaan informoimiseen voisi jatkossa kiinnittää huomiota. Hoivakodeissa tulisi jatkossa pyrkiä lisäämään kaikkien hoitotyöntekijöiden, etenkin perus- ja lähihoitajien, vaikutusmahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnan suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa. Hoitotyöntekijöiden mielestä vapaaehtoistoimintaa pitäisi hoivakodeissa olla enemmän ja vapaaehtoistoimintaa tulisi hoivakodeissa ja Helsingin Diakonissalaitoksella edelleen kehittää paremmaksi.

Toiveissani on, että tästä opinnäytetyöstä saadut tutkimustulokset otettaisiin tavalla tai toisella huomioon Helsingin Diakonissalaitoksella ja Hoiva Oy:n hoivakodeissa vapaaehtoistoimintaa jatkossa suunniteltaessa, järjestettäessä ja kehitettäessä. Tulevaisuudessa olisi mielenkiintoista lukea julkaisuja tai vaikka opinnäytetöitä siitä, miten vapaaehtoistoiminta on edelleen Helsingin Diakonissalaitoksen ja Hoiva Oy:n hoivakodeissa kehittynyt. Uskon Helsingin Diakonissalaitoksen olevan kiinnostunut saamaan tutkittua tietoa vapaaehtoistoinnasta myös jatkossa – niin vapaaehtoisten, asukkaiden kuin henkilökunnan näkökulmista tarkasteltuina. Vapaaehtoistoimintaan liittyviä opinnäytetyön aiheita riittäisi siis useammallekin opinnäytetyön tekijälle.

LÄHTEET

- GHK 2010. Volunteering in the European Union. Study on Volunteering in the European Union. Final Report. Viitattu 5.5.2012.
http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1018_en.pdf
- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 58–80.
- Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy i.a. Internet-sivut. Viitattu 1.9.2011 & 5.5.2012. <http://www.hoiva.fi/>
- Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2011. Vuosikertomus 2010. Viitattu 1.9.2011.
http://www.hdl.fi/images/stories/liitteet/vuosikertomus_2010.pdf
- Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö 2012. Jokaiselle ihmisarvoinen huominen. Yhteiskunnallisen konsernin vuosi 2011. Helsinki: Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö.
- Helsingin Diakonissalaitos i.a. Internet-sivut. Viitattu 1.9.2011 & 5.5.2012.
<http://www.hdl.fi/>
- Hirsjärvi, Sirkka 2007. Tieteelliselle tutkimukselle asetetut vaatimukset. Teoksessa Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes & Paula Sajavaara Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi, 18–27.
- Hirsjärvi, Sirkka 2007. Tutkimustyytit ja aineistonkeruun perusmenetelmät. Teoksessa Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes & Paula Sajavaara Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi, 186–215.
- Kananen, Jorma 2008. Kvantti: kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Laasanen, Juhani 2011. Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Raportteja 70 -sarja. Helsinki: Helsingin yliopisto. Ruralia-instituutti.

- Markkola, Pirjo 2005. Kristillissosiaalinen työ, kansalaisaktivismi ja naiset 1800-luvulla. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 39–57.
- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 13–38.
- Pessi, Anne Birgitta; Oravasaari, Tomi; Lehtinen, Sanna; Seppänen, Marjaana & Pöyhönen, Päivi 2011. Oikeus hoivaan, oikeus hoivata. Pohdintoja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta. Yhteiskuntapolitiikka 76 (5), 581–585.
- Suurella sydämellä i.a. Internet-sivut. Vapaaehtoistoimintaa välittävä verkkopalvelu. Ylläpitäjänä ev.lut. seurakuntien verkosto. Viitattu 5.5.2012.
<http://www.suurellasydamella.fi/>
- Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.
- Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.
- Yeung, Anne Birgitta 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Tutkimus suomalaisten osallistumisesta vapaaehtoistoimintaan. Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY ry.

LIITE 1: Lausuntopyyntö Helsingin Diakonissalaitoksen Eettiselle toimikunnalle
(Alkuperäinen lausuntopyyntö oli 2 sivuinen; sivureunukset olivat pienemmät kuin opinnäytetyön asetuksissa.)

Taru Kauppinen

LAUSUNTOPYYNTÖ

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Helsinki

24.5.2012

Helsingin Diakonissalaitoksen Eettinen toimikunta

OPINNÄYTETYÖ: Hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoinnasta Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa

Haen Helsingin Diakonissalaitoksen Eettiseltä toimikunnalta lausuntoa Diakonia-ammattikorkeakoulun sairaanhoitaja-opintoihin kuuluvaan 15 opintopisteen laajuiseen opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyön tausta, tarkoitus ja tutkimusympäristö

Vapaaehtoistointa on osa aktiivista, osallistuvaa kansalaisuutta – yksi demokratian ulottuvuuksista. Viime vuonna vietettiin Euroopan unionissa vapaaehtoistoinnin vuotta, kun Euroopan neuvosto oli nimennyt vuoden 2011 Aktiivista kansalaisuutta edistävän vapaaehtoistyön Euroopan teemavuodeksi (Pessi, Oravasaari, Lehtinen, Seppänen & Pöyhönen 2011, 584.) Tutkimustulokset osoittavat selkeästi vapaaehtoistoinnin suuren merkityksen yhteiskunnassa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Vapaaehtoistoinnin roolin arvioidaan yhä korostuvan tulevaisuudessa. (Laasanen 2011, 9.)

Tuoreessa julkaisussaan ”Jokaiselle ihmisarvoinen huominen. Yhteiskunnallisen konsernin vuosi 2011” Helsingin Diakonissalaitos (HDL) kertoo yhteisöllisyyden ja kansalaistoinnin olleen yhtenä viidestä koko säätiön kehitystyön painopisteestä vuonna 2011 (Helsingin Diakonissalaitos 2012, 19). HDL:n vapaaehtoistoinnassa eletään siis uudistuksen ja kehityksen aikaa. Opinnäytetyöni aihe on merkittävä ja ajankohtainen, sillä noin kahden viimeisen vuoden ajan vapaaehtoistoinnin organisaatiota ja organisoimista on Helsingin Diakonissalaitoksella pyritty uudistamaan, kehittämään ja parantamaan, mutta kerättyä dataa vapaaehtoistoinnasta saaduista kokemuksista ei vielä tähän mennessä ole ollut saatavilla.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia vapaaehtoistointaa Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa henkilökuntaan kuuluvien hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraavaan **tutkimuskysymykseen:**
– Millaisia kokemuksia Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskentelevillä hoitotyöntekijöillä (perus- ja lähihoitajilla, sairaanhoitajilla, fysio- ja toimintaterapeuteilla) on vapaaehtoistoinnasta työpaikallaan?

Olen opinnäytetyössäni kiinnostunut mm. hoitotyöntekijöiden kokemuksista vapaaehtoistoinnin organisoinnista, vapaaehtoistointaan liittyvästä koulutuksesta ja perehdytyksestä, työnjaoista vapaaehtoisten ja hoitotyöntekijöiden kesken, vapaaehtoistoinnin mukanaan tuomasta kuormittavuudesta tai helpotuksesta hoitotyöntekijöiden omaan työhön, vapaaehtoistoinnin kehittämisestä sekä hoitotyöntekijöiden tyytyväisyydestä vapaaehtoistointaan työpaikallaan Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa.

Opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn avulla saadaan arvokasta tietoa vapaaehtoistoinnasta Helsingin Diakonissalaitoksella hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistointaa kehitettäessä. Helsingin Diakonissalaitos onkin kiinnostunut saamaan tutkittua tietoa vapaaehtoistoinnasta niin vapaaehtoisten, asukkaiden kuin henkilökunnan näkökulmista tarkasteltuina.

Opinnäytetyön ideointi ja suunnittelu

Opinnäytetyön ideointi ja suunnittelu alkoi keväällä 2011, kun tapasin Helsingin Diakonissalaitoksen Asumispalveluiden yksikönjohtaja Mika Paasolaisen sekä silloin oman varsinaisen työssä ohella vapaaehtoistoiminnan koordinaattorina toimineen yhteisödiakoni Johannes Niska-Virran. Tapaamisessa hahmotelimme, että opinnäytetyöni tulisi käsittelemään vapaaehtoistointaa henkilökunnan näkökulmasta tarkasteltuna, mahdollisesti kohdentuen Asumispalveluihin ja Hoiva Oy:n hoivakoteihin. Moni asia ehti vuoden 2011 aikana HDL:n vapaaehtoistoiminnassa muuttua, ja nämä asiat vaikuttivat myös opinnäytetyöni ideointiin ja suunnitteluun. Asumispalveluilla oli kiireinen vuosi, johon vaikutti mm. uuden Kuninkaankallion asumispalveluyksikön avaaminen Espooseen. Vuoden 2012 alussa rajasin opinnäytetyöni tutkimuksen koskemaan hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa. Sairaanhoidajaopiskelijana, sairaanhoitajan sijaisena ja tulevana sairaanhoitajana minulle oli luontevaa rajata opinnäytetyöni koskemaan nimenomaan hoiva-alaa, Hoiva Oy:n hoivakoteja ja hoitotyöntekijöitä.

Opinnäytetyöhöni liittyen olen ollut sähköpostitse yhteydessä (ensimmäisen kerran tammikuussa 2012) Hoiva Oy:n silloiseen palvelualuejohtaja Maarit Soveriin, koulutuskoordinaattori Satu Laaksoseen ja Hoiva Oy:n potilasasiamieheen Emma Soveriin. Sähköpostit on myös välitetty eteenpäin Hoiva Oy:n nykyiselle palvelualuejohtaja Kristiina Silverille. Potilasasiamies Emma Soveri on pitänyt opinnäytetyöni aiheita mielenkiintoisena. Olen ollut sähköpostitse yhteydessä myös uudessa Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin virassa 1.4.2012 aloittaneen Annina Hirvosen sekä hänen esimiehensä kansalaistoiminnan tuottajan Laura Hakoköngäksen kanssa. Tapasin HDL:n vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Annina Hirvosen henkilökohtaisessa tapaamisessa 15.5.2012 ja hän oli innostunut opinnäytetyöni aiheesta pitäen sitä ajankohtaisena ja tärkeänä. 20.5.2012 sain sähköpostitse tiedon Hoiva Oy:n palvelualuejohtaja Kristiina Silveriltä, että hän tulee puoltamaan opinnäytetyötäni ja siihen liittyvää tutkimusta.

Opinnäytetyön aineiston keruu- ja analyysimenetelmät

Opinnäytetyön tutkimusaineisto on tarkoitus kerätä ja analysoida määrällisellä menetelmällä sähköistä Webropol-tiedonkeruuohjelmistoa käyttämällä. Tutkimuksen kyselylomake syötetään Webropol-tiedonkeruuohjelmistoon ja lähetetään saatekirjeen kera sähköpostitse kaikille Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskenteleville hoitotyöntekijöille heidän työsähköpostiosoitteisiin joko suoraan tai esimiesten välityksellä. Webropol-tiedonkeruuohjelmisto pitää sisällään kyselyn luomiseen sekä tulosten analysoimiseen tarvittavat työkalut. Tarvittaessa tulosten analysoimisessa ja laskemisessa käytetään avuksi lisäksi Microsoft Excel -taulukkolaskentaohjelmaa.

Opinnäytetyön aikataulu

Opinnäytetyön tavoiteaikataulu on seuraava:

- Tutkimussuunnitelman työstäminen ja kirjoittaminen kevään 2012 aikana sekä sen hyväksyttäminen ohjaavilla opettajilla Arja Markkasella ja Sami Kivelällä toukokuussa 2012.
- Tutkimusta ja tutkimuslupaa koskevan myönteisen päätöksen ja puollon saaminen Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n palvelualuejohtaja Kristiina Silveriltä sekä Helsingin Diakonissalaitoksen Eettiseltä toimikunnalta kesäkuussa 2012.
- Varsinaisen kyselytutkimuksen aloittaminen eli sähköisen kyselylomakkeen lähettäminen Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöille tutkimusluvan saamisen jälkeen kesä-heinäkuussa 2012. Kyselylomakkeen vastauksia kerätään ja odotetaan elokuun 2012 loppuun saakka.
- Tutkimustulosten analysointi ja raportin kirjoittaminen syyskuun ja lokakuun aikana 2012.
- Opinnäytetyön jättäminen esitarkastukseen 26.10.2012.
- Opinnäytetyön esittäminen seminaarissa Diakonia-ammattikorkeakoulussa marraskuussa 2012 sekä valmiin opinnäytetyön luovuttaminen ja julkaiseminen 26.11.2012.

Sitoumus salassapitosäännösten noudattamiseen ja tietojen luovuttamiseen

Opinnäytetyöntekijä on sitoutunut kunnioittamaan ja huomioimaan eettiset seikat, joita opinnäytetyön tekemiseen ja kirjoittamiseen liittyy. Opinnäytetyöhön liittyvään sähköiseen kyselyyn vastataan vapaaehtoisesti ja anonyymisti. Kyselyyn vastaaminen, sen keskeyttäminen tai vastaa-matta jättäminen ei vaikuta vastaajan työsuhteeseen. Kyselytutkimukseen osallistuminen ei aiheuta kustannuksia vastaajalle. Sähköisestä kyselystä saadun aineiston käsittely tapahtuu luottamuksellisesti salassapitosäännösten mukaisesti. Opinnäytetyön raportista ei voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Kyselytutkimuksesta saatuja tietoja käytetään vain tähän opinnäytetyöhön. Kyselystä saatu aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Opinnäytetyöntekijä suostuu siihen, että Helsingin Diakonissalaitoksen internet-sivuilla näkyy opinnäytetyöntekijän nimi ja sähköpostiosoite, Helsingin Diakonissalaitoksen Eettisen toimikunnan puolto tutkimukselle sekä linkki valmiiseen PDF-muotoiseen opinnäytetyöhön. Työelämäyhteistyökumppaneiden toiveet huomioiden opinnäytetyöntekijä toimittaa opinnäytetyön kansitettuna myös Helsingin Diakonissalaitokselle ja Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:lle.

Helsingissä 24.5.2012
Kunnioittavasti,

Taru Kauppinen
 Sairaanhoidajaopiskelija
 Diakonia-ammattikorkeakoulu
 Diak Etelä, Helsinki
 taru.kauppinen@hotmail.fi
 puh. +358 40 *** ****

Liitteet Alkuperäinen tutkimussuunnitelma liitteineen, joita ovat:
 Liite 1: Sähköisen kyselylomakkeen mukana lähetettävä saatekirje
 Liite 2: Opinnäytetyöstä vastaavan ohjaajan lupapuolto
 Liite 3: Opinnäytetyöntekijän suostumus opinnäytetyön tietojen luovuttamiseen
 Liite 4: Sähköisen kyselylomakkeen kysymykset

LIITE 2: Opinnäytetyöntekijän suostumus opinnäytetyön tietojen luovuttamiseen

Suostun siihen, että opinnäytetyötäni koskeva Eettisen toimikunnan puolto sekä nimeni ja sähköpostiosoitteeni näkyvät Helsingin Diakonissalaitoksen internet-sivuilla niin, että minuun voivat ottaa yhteyttä opinnäytetyöstäni kiinnostuneet.

Lupaen toimittaa valmiin opinnäytetyön hanke- ja tutkimustoiminnan koordinaattori Eeva Kivelälle PDF-muodossa ja suostun siihen, että valmis työ julkaistaan Helsingin Diakonissalaitoksen internet-sivuilla.

Lupaen toimittaa valmiin opinnäytetyön myös Helsingin Diakonissalaitokselle ja Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:lle, ja lupaan ilmoittaa Eettisen toimikunnan sihteerille, mikäli tutkimus keskeytyy.

Helsingissä 24.5.2012

Taru Kauppinen
Sairaanhoidajaopiskelija
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Helsinki
taru.kauppinen@hotmail.fi
puh. +358 40 *** ****

LIITE 3: Sähköisen kyselylomakkeen mukana lähetetty saatekirje

Hyvä Hoiva Oy:n hoivakodin hoitotyöntekijä,

Teen opinnäytetyötä vapaaehtoistoiminnasta Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa **hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna**. Opinnäytetyöni yhteistyökumppani on Helsingin Diakonissalaitos ja opinnäytetyöni kohdentuu Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodeissa työskenteleviin hoitotyöntekijöihin. Opinnäytetyössäni olen kiinnostunut nimenomaan **hoitotyöntekijöiden eli Teidän näkökulmasta ja kokemuksista** vapaaehtoistoiminnasta työpaikallanne. Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerätään sähköisellä kyselylomakkeella kaikilta Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöiltä (perus- ja lähihoitajilta, sairaanhoitajilta, fysio- ja toimintaterapeuteilta) Kyläkallion ja Kotikallion hoivakodeissa, Leenankodissa, Hoiva Viikissä sekä Elim-kodissa. Sähköinen linkki kyselylomakkeeseen löytyy tästä sähköpostista (yst. ks. alla).

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta työpaikallaan. Kyselyn avulla saadaan arvokasta tietoa vapaaehtoistoiminnasta nimenomaan hoitotyöntekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna. Saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää Helsingin Diakonissalaitoksen vapaaehtoistoimintaa kehitettäessä.

Kyselyyn vastataan vapaaehtoisesti ja anonymisti 16.9.2012 mennessä. Kysely koostuu taustakysymyksistä, monivalintakysymyksistä sekä lopun avoimesta kysymyksestä, jossa sana on vapaa. Vastaamiseen menee noin 10 minuuttia ja kyselyn voi keskeyttää missä vaiheessa tahansa. Kyselyyn vastaaminen, sen keskeyttäminen tai vastaamatta jättäminen ei edellytä perusteluja, eivätkä valinnat vaikuta vastaajan työsuhteeseen. Kyselystä ei aiheudu vastaajalle kustannuksia. Kyselystä saatu aineisto käytetään luottamuksellisesti salassapitosäännösten mukaisesti ja vain tähän opinnäytetyöhön. Vastaukset analysoidaan niin, etteivät yksittäisen vastaajan vastaukset käy ilmi tutkimustuloksissa. Tutkimusaineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

Valmis opinnäytetyö julkaistaan marraskuun 2012 loppuun mennessä internetissä ammattikorkeakoulujen verkkokirjastossa osoitteessa www.theseus.fi. Lisäksi valmis opinnäytetyö toimitetaan kansitettuna Helsingin Diakonissalaitokselle ja Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:lle.

KIITOS arvokkaasta osallistumisestanne! Näin saamme Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöiden näkökulman ja kokemukset vapaaehtoistoiminnasta kuuluviin!

Linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen:

<http://www.webropolsurveys.com/S/3980B636C7C8F877.par>

Kunnioitavasti,
Taru Kauppinen
Sairaanhoitajaopiskelija
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Helsinki
taru.kauppinen@hotmail.fi
puh. +358 40 *** ****

LIITE 4: Sähköisen kyselylomakkeen layout

Esimerkki kyselylomakkeen ulkonäöstä. Kyselylomake oli koko näytön levyinen; esimerkkipicture on tähän pienennetty, jotta se mahtuu opinnäytetyön A4-sivulle.

https://www.webpolsurveys.com/Preview/PreviewQuestions.aspx?nocache=3374 - Windows Internet Explorer

Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta

Vastatessasi kysymyksiin klikkaa tietokoneen hiirellä mielipidettäsi vastaava vaihtoehto. Avoimissa kysymyksissä kirjoita vastauksesi sille varattuun tilaan. Suuri kiitos arvokkaasta yhteistyöstä!

Taustakysymykset

1. Sukupuoli

- Nainen
 Mies

2. Ikä

- 18–24 vuotta
 25–34 vuotta
 35–49 vuotta
 50–64 vuotta
 65 vuotta tai yli

3. Koulutus

- Perushoitaja
 Lähihoitaja
 Sairaanhoitaja
 Fysioterapeutti
 Toimintaterapeutti
 Muu,
mikä

4. Suorittiko sosiaali- ja terveysalan tutkinnon

- Opistossa tai oppilaitoksessa
 Ammattikorkeakoulussa
 Jossakin muualla,
missä

5. Sosiaali- ja terveysalan tutkinnon valmistumisvuosi

6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla?

- Alle 1 vuoden

LIITE 5: Sähköisen kyselylomakkeen kysymykset

Sivu 1 / 4

Hoiva Oy:n hoivakotien hoitotyöntekijöiden kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta

Vastatessasi kysymyksiin klikkaa tietokoneen hiirellä mielipidettäsi vastaava vaihtoehto. Avoimissa kysymyksissä kirjoita vastauksesi sille varattuun tilaan. Suuri kiitos arvokkaasta yhteistyöstä!

Taustakysymykset

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies

2. Ikä

- 18–24 vuotta
- 25–34 vuotta
- 35–49 vuotta
- 50–64 vuotta
- 65 vuotta tai yli

3. Koulutus

- Perushoitaja
- Lähihoitaja
- Sairaanhoitaja
- Fysioterapeutti
- Toimintaterapeutti
- Muu, mikä

4. Suorititko sosiaali- ja terveystieteen tutkinnon

- Opistossa tai oppilaitoksessa
- Ammattikorkeakoulussa
- Jossakin muualla, missä

5. Sosiaali- ja terveystieteen tutkinnon valmistumisvuosi**6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveystieteillä?**

- Alle 1 vuoden
- 1–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- 11–20 vuotta
- Yli 20 vuotta

7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?

- Alle 1 vuoden
- 1–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- 6–10 vuotta
- 11–20 vuotta
- Yli 20 vuotta

8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?

- Kyläkallion hoivakodissa
- Kotikallion hoivakodissa
- Leenankodissa
- Hoiva Viikissä
- Elim-kodissa

9. Oletko työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa työpaikallasi?

- Kyllä
- En

Vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani kehittää paremmaksi

Vapaaehtoistoimintaa pitäisi Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi

LOPUKSI

15. Mitä haluaisit vielä sanoa työpaikkanne vapaaehtoistoiminnasta ja vapaaehtoistyöntekijöistä tutkimuksen tekijälle? Kommentteja, ajatuksia, palautetta?

Klikkaamalla "Lähetä"-painiketta lähetät vastaukset. Suuri kiitos vastauksista – ne ovat tutkimuksen kannalta korvaamattomia ja arvokkaita!

Kiitos-sivu

Suuri KIITOS osallistumisesta!

Vastaukset ovat tutkimuksen kannalta korvaamattomia ja arvokkaita!

Voit nyt sulkea selaimen.

Hyvää syksyä!

LIITE 6: TAULUKKO 5. Vastausten vertailua: perus- ja lähihoitajat, sairaanhoitajat

Kunkin kysymyksen eniten vastauksia kultakin ammattiryhmältä saanut vastausvaihtoehto esitetään keltaiseksi korostettuna vertailun selkiyttämiseksi. Kysymykset, joiden vastauksissa ilmeni selvät erot näiden ammattiryhmien välillä, on korostettu vaaleansinisellä värillä.

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	<u>Perus- ja lähihoitajat</u> 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	<u>Sairaanhoitajat</u> 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
1. Sukupuoli: Nainen	90,9%	86,7%	100%
1. Sukupuoli: Mies	9,1%	13,3%	0%
2. Ikä: 18-24 vuotta	9,1%	13,3%	0%
2. Ikä: 25-34 vuotta	22,7%	20%	20%
2. Ikä: 35-49 vuotta	45,5%	53,3%	40%
2. Ikä: 50-64 vuotta	22,7%	13,3%	40%
3. Koulutus: Perushoitaja	13,6%	20%	0%
3. Koulutus: Lähihoitaja	54,5%	80%	0%
3. Koulutus: Sairaanhoitaja	22,7%	0%	100%
3. Koulutus: Muu, mikä	13,6%	6,7%	0%
4. Suorittiko sosiaali- ja terveysalan tutkinnon: Opistossa tai oppilaitoksessa	81,8%	100%	40%
4. Suorittiko sosiaali- ja terveysalan tutkinnon: Ammattikorkeakoulussa	18,2%	0%	60%
6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla?: 1-2 vuotta	9,1%	13,3%	0%
6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla?: 6-10 vuotta	22,7%	26,7%	0%
6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla?: 11-20 vuotta	36,4%	40%	40%
6. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla?: Yli 20 vuotta	31,8%	20%	60%
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: Alle 1 vuoden	9,1%	6,7%	0%
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: 1-2 vuotta	27,3%	26,7%	40%
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: 3-5 vuotta	13,6%	13,3%	20%
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: 6-10 vuotta	18,2%	20%	20%
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: 11-20 vuotta	13,6%	20%	0%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoidajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
7. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi Helsingin Diakonissalaitoksen / Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa?: Yli 20 vuotta	18,2%	13,3%	20%
8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?: Kyläkallion hoivakodissa	23,8%	26,7%	0%
8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?: Kotikallion hoivakodissa	19%	20%	25%
8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?: Leenankodissa	9,5%	6,7%	0%
8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?: Hoiva Viikissä	33,3%	40%	25%
8. Missä Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hoivakodissa työskentelet?: Elim-kodissa	14,3%	6,7%	50%
9. Oletko työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa työpaikallasi?: Kyllä	68,2%	60%	80%
9. Oletko työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa työpaikallasi?: En	31,8%	40%	20%
10. Oletko työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa samassa työvuorossa?: Kyllä	59,1%	46,7%	80%
10. Oletko työskennellyt vapaaehtoistyöntekijän tai vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa samassa työvuorossa?: En	40,9%	53,3%	20%
12. Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: Täysin eri mieltä	5,3%	7,7%	0%
12. Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: Jokseenkin eri mieltä	21,1%	23,1%	20%
12. Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: Ei samaa eikä eri mieltä	42,1%	38,5%	60%
12. Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: Jokseenkin samaa mieltä	21,1%	23,1%	0%
12. Vapaaehtoistoiminta on suunniteltu työpaikallani hyvin: Täysin samaa mieltä	10,5%	7,7%	20%
12. Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: Täysin eri mieltä	5,3%	7,7%	0%
12. Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: Jokseenkin eri mieltä	26,3%	30,8%	20%
12. Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: Ei samaa eikä eri mieltä	47,4%	38,5%	80%
12. Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: Jokseenkin samaa mieltä	10,5%	15,4%	0%
12. Vapaaehtoistoiminta on järjestetty työpaikallani hyvin: Täysin samaa mieltä	10,5%	7,7%	0%
12. Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin: Jokseenkin eri mieltä	27,8%	33,3%	25%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoitajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
12. Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin: Ei samaa eikä eri mieltä	16,7%	16,7%	25%
12. Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin: Jokseenkin samaa mieltä	44,4%	50%	25%
12. Vapaaehtoistoiminta on Helsingin Diakonissalaitoksella organisoitu hyvin: Täysin samaa mieltä	11,1%	0%	25%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Täysin eri mieltä	5%	7,7%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Jokseenkin eri mieltä	25%	30,8%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Ei samaa eikä eri mieltä	10%	15,4%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Jokseenkin samaa mieltä	50%	30,8%	80%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Täysin samaa mieltä	10%	15,4%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Täysin eri mieltä	4,5%	6,7%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Jokseenkin samaa mieltä	27,3%	33,3%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijöiden pitäisi olla etukäteen perehdytettyjä heille tarkoitettuihin tehtäviin: Täysin samaa mieltä	68,2%	60%	80%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: Täysin eri mieltä	20%	23,1%	20%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: Jokseenkin eri mieltä	20%	30,8%	0%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: Ei samaa eikä eri mieltä	10%	7,7%	20%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: Jokseenkin samaa mieltä	30%	38,5%	0%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä vapaaehtoistoiminnasta: Täysin samaa mieltä	20%	0%	60%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: Täysin eri mieltä	14,3%	14,3%	20%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: Jokseenkin eri mieltä	19%	21,4%	20%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: Ei samaa eikä eri mieltä	9,5%	14,3%	0%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoidajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: Jokseenkin samaa mieltä	38,1%	42,9%	0%
12. Olen saanut tarpeeksi perehdytystä toimimisesta vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa: Täysin samaa mieltä	19%	7,1%	60%
12. Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet: Jokseenkin eri mieltä	21,1%	16,7%	40%
12. Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet: Ei samaa eikä eri mieltä	5,3%	8,3%	0%
12. Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet: Jokseenkin samaa mieltä	47,4%	66,7%	0%
12. Tiedän vapaaehtoistyöntekijöiden velvollisuudet ja oikeudet: Täysin samaa mieltä	26,3%	8,3%	60%
12. Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin: Täysin eri mieltä	9,5%	14,3%	0%
12. Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin: Jokseenkin eri mieltä	28,6%	35,7%	20%
12. Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin: Ei samaa eikä eri mieltä	14,3%	21,4%	0%
Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin: Jokseenkin samaa mieltä	19%	28,6%	0%
12. Olen saanut tiedon vapaaehtoistyöntekijöiden tulosta työpaikalleni hyvissä ajoin: Täysin samaa mieltä	28,6%	0%	80%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitetussa tehtävässä: Ei samaa eikä eri mieltä	18,2%	20%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitetussa tehtävässä: Jokseenkin samaa mieltä	45,5%	60%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijät ovat olleet kykeneviä toimimaan heille tarkoitetussa tehtävässä: Täysin samaa mieltä	36,4%	20%	60%
12. Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta: Jokseenkin eri mieltä	30%	21,4%	50%
12. Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta: Ei samaa eikä eri mieltä	25%	21,4%	25%
12. Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta: Jokseenkin samaa mieltä	25%	28,6%	25%
12. Yksikössäni toimineet vapaaehtoistyöntekijät tarvitsisivat enemmän koulutusta: Täysin samaa mieltä	20%	28,6%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito: Täysin eri mieltä	15,8%	16,7%	20%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoidajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito: Jokseenkin eri mieltä	31,6%	25%	60%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito: Ei samaa eikä eri mieltä	36,8%	41,7%	0%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla jokin erityistaito: Jokseenkin samaa mieltä	15,8%	16,7%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta: Täysin eri mieltä	13,6%	6,7%	40%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta: Jokseenkin eri mieltä	45,5%	53,3%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta: Ei samaa eikä eri mieltä	22,7%	20%	20%
12. Vapaaehtoistyöntekijöillä pitäisi olla sosiaali- ja terveysalan työkokemusta: Jokseenkin samaa mieltä	18,2%	20%	20%
12. Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: Täysin eri mieltä	11,8%	18,2%	0%
12. Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: Jokseenkin eri mieltä	17,6%	18,2%	0%
12. Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: Ei samaa eikä eri mieltä	17,6%	27,3%	0%
12. Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: Jokseenkin samaa mieltä	23,5%	18,2%	50%
12. Hoitotyöntekijät ovat halutessaan päässeet vaikuttamaan vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja käytännön toteutukseen työpaikalla: Täysin samaa mieltä	29,4%	18,2%	50%
12. Yksikössäni vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat mielestäni asiaankuuluvia ja sopivia: Ei samaa eikä eri mieltä	11,1%	15,4%	0%
12. Yksikössäni vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat mielestäni asiaankuuluvia ja sopivia: Jokseenkin samaa mieltä	44,4%	46,2%	33,3%
12. Yksikössäni vapaaehtoistyöntekijöille suunnitellut ja varatut tehtävät ovat mielestäni asiaankuuluvia ja sopivia: Täysin samaa mieltä	44,4%	38,5%	66,7%
13. Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä: Jokseenkin eri mieltä	14,3%	14,3%	20%
13. Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä: Ei samaa eikä eri mieltä	14,3%	14,3%	20%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoitajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
13. Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä: Jokseenkin samaa mieltä	33,3%	42,9%	0%
13. Työnjako vapaaehtoistyöntekijöiden ja hoitotyöntekijöiden välillä on työpaikallani ollut selvä: Täysin samaa mieltä	38,1%	28,6%	60%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä: Jokseenkin eri mieltä	20%	23,1%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä: Ei samaa eikä eri mieltä	15%	23,1%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä: Jokseenkin samaa mieltä	45%	38,5%	40%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet sekä vapaaehtoistyöntekijöille että hoitotyöntekijöille selviä: Täysin samaa mieltä	20%	15,4%	40%
13. Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin: Jokseenkin eri mieltä	5%	7,7%	0%
13. Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin: Ei samaa eikä eri mieltä	10%	15,4%	0%
13. Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin: Jokseenkin samaa mieltä	45%	53,8%	40%
13. Yhteistyö vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa on sujunut hyvin: Täysin samaa mieltä	40%	23,1%	60%
13. Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: Täysin eri mieltä	5%	7,7%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: Jokseenkin eri mieltä	30%	30,8%	40%
13. Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: Ei samaa eikä eri mieltä	15%	15,4%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: Jokseenkin samaa mieltä	15%	15,4%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijän antama panos on helpottanut työpäivääni: Täysin samaa mieltä	35%	30,8%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi: Täysin eri mieltä	35%	38,5%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi: Jokseenkin eri mieltä	40%	30,8%	60%
13. Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi: Ei samaa eikä eri mieltä	20%	23,1%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijän mukana olo on tehnyt työpäiväni raskaammaksi: Jokseenkin samaa mieltä	5%	7,7%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja pehdyttäminen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa: Täysin eri mieltä	10%	0%	20%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoidajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja pehdyttämisen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa: Jokseenkin eri mieltä	45%	53,8%	40%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja pehdyttämisen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa: Ei samaa eikä eri mieltä	25%	23,1%	20%
13. Vapaaehtoistyöntekijöiden auttaminen ja pehdyttämisen vie liikaa hoitotyöntekijöiden aikaa: Jokseenkin samaa mieltä	20%	23,1%	20%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani: Täysin eri mieltä	5%	7,7%	0%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani: Ei samaa eikä eri mieltä	5%	7,7%	0%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä	25%	15,4%	40%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijöistä olevan hyötyä työpaikallani: Täysin samaa mieltä	65%	69,2%	60%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijät työpaikalla positiivisena asiana: Täysin eri mieltä	4,8%	7,1%	0%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijät työpaikalla positiivisena asiana: Jokseenkin samaa mieltä	14,3%	21,4%	0%
13. Koen vapaaehtoistyöntekijät työpaikalla positiivisena asiana: Täysin samaa mieltä	81%	71,4%	100%
13. Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: Täysin eri mieltä	25%	21,4%	25%
13. Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: Jokseenkin eri mieltä	45%	50%	50%
13. Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: Ei samaa eikä eri mieltä	15%	14,3%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: Jokseenkin samaa mieltä	10%	7,1%	25%
13. Vapaaehtoistyöntekijät lisäävät hoitotyöntekijöiden työmäärää työpaikalla: Täysin samaa mieltä	5%	7,1%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: Täysin eri mieltä	20%	18,2%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: Jokseenkin eri mieltä	13,3%	9,1%	33,3%
13. Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: Ei samaa eikä eri mieltä	33,3%	36,4%	33,3%
13. Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: Jokseenkin samaa mieltä	26,7%	36,4%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat henkilöt vaihtuvat liian usein: Täysin samaa mieltä	6,7%	0%	33,3%
13. Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: Täysin eri mieltä	4,8%	0%	20%
13. Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: Jokseenkin eri mieltä	4,8%	7,1%	0%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähiohittajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoidajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
13. Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: Ei samaa eikä eri mieltä	9,5%	14,3%	0%
13. Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä	28,6%	21,4%	40%
13. Vapaaehtoistoiminnasta on enemmän hyötyä kuin haittaa työpaikallani: Täysin samaa mieltä	52,4%	57,1%	40%
13. Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa: Jokseenkin eri mieltä	5,6%	8,3%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa: Ei samaa eikä eri mieltä	16,7%	25%	0%
13. Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa: Jokseenkin samaa mieltä	38,9%	41,7%	25%
13. Vapaaehtoistyöntekijät ovat tienneet velvollisuutensa ja oikeutensa: Täysin samaa mieltä	38,9%	25%	75%
13. Vapaaehtoistoiminta aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla: Täysin eri mieltä	35%	38,5%	20%
13. Vapaaehtoistoiminta aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla: Jokseenkin eri mieltä	55%	53,8%	80%
13. Vapaaehtoistoiminta aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla: Ei samaa eikä eri mieltä	5%	0%	0%
13. Vapaaehtoistoiminta aiheuttaa ylimääräistä stressiä työpaikalla: Jokseenkin samaa mieltä	5%	7,7%	0%
13. En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani: Ei samaa eikä eri mieltä	10%	15,4%	0%
13. En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä	40%	38,5%	40%
13. En ole huolestunut vapaaehtoistyöntekijöiden toiminnasta työpaikallani: Täysin samaa mieltä	50%	46,2%	60%
13. Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani: Ei samaa eikä eri mieltä	14,3%	14,3%	20%
13. Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä	42,9%	42,9%	40%
13. Olen tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöiden etiikkaan työpaikallani: Täysin samaa mieltä	42,9%	42,9%	40%
13. Työni olisi helpompaa, jos työpaikallani ei olisi vapaaehtoistoimintaa: Täysin eri mieltä	45%	46,2%	40%
13. Työni olisi helpompaa, jos työpaikallani ei olisi vapaaehtoistoimintaa: Jokseenkin eri mieltä	50%	46,2%	60%
13. Työni olisi helpompaa, jos työpaikallani ei olisi vapaaehtoistoimintaa: Jokseenkin samaa mieltä	5%	7,7%	0%
14. Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: Täysin eri mieltä	9,1%	13,3%	0%
14. Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: Jokseenkin eri mieltä	36,4%	40%	40%
14. Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: Ei samaa eikä eri mieltä	13,6%	6,7%	40%

Muuttuja	Kaikki, 22 vastaajaa	Perus- ja lähihoitajat 15 vastaajaa, 68% kaikista vastanneista	Sairaanhoitajat 5 vastaajaa, 23 % kaikista vastanneista
14. Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: Jokseenkin samaa mieltä	22,7%	26,7%	20%
14. Olen tyytyväinen työpaikallani järjestettyyn vapaaehtoistoimintaan: Täysin samaa mieltä	18,2%	13,3%	0%
14. Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani: Jokseenkin eri mieltä	5,3%	7,7%	0%
14. Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani: Ei samaa eikä eri mieltä	5,3%	7,7%	0%
14. Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani: Jokseenkin samaa mieltä	52,6%	53,8%	60%
14. Olen ollut tyytyväinen vapaaehtoistyöntekijöihin työpaikallani: Täysin samaa mieltä	36,8%	30,8%	40%
14. Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: Täysin eri mieltä	5,6%	8,3%	0%
14. Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: Jokseenkin eri mieltä	11,1%	8,3%	25%
14. Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: Ei samaa eikä eri mieltä	16,7%	25%	0%
14. Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: Jokseenkin samaa mieltä	44,4%	41,7%	50%
14. Olen tyytyväinen vapaaehtoistoimintaan Helsingin Diakonissalaitoksella: Täysin samaa mieltä	22,2%	16,7%	25%
14. Mielestäni vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani olla enemmän: Jokseenkin samaa mieltä	18,2%	13,3%	40%
14. Mielestäni vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani olla enemmän: Täysin samaa mieltä	81,8%	86,7%	60%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani kehittää paremmaksi: Ei samaa eikä eri mieltä	5%	7,7%	0%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani kehittää paremmaksi: Jokseenkin samaa mieltä	20%	7,7%	40%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi työpaikallani kehittää paremmaksi: Täysin samaa mieltä	75%	84,6%	60%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi: Ei samaa eikä eri mieltä	5,9%	0%	25%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi: Jokseenkin samaa mieltä	35,3%	36,4%	25%
14. Vapaaehtoistoimintaa pitäisi Helsingin Diakonissalaitoksella kehittää paremmaksi: Täysin samaa mieltä	58,8%	63,6%	50%